

อนิวัต โพร้ประเสริฐ

ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาล

สำนักงาน ป.ป.ช.

CONTENT

1 สาเหตุและประเภทของการทุจริต
แนวคิดของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญ

2 สถานการณ์การทุจริต
สถานการณ์การทุจริตประเทศไทย

3 การขัดกันแห่งผลประโยชน์
Conflict of Interests
ความหมายและรูปแบบของการขัดกันแห่งผลประโยชน์
และหลักการ UNCAC

4 การป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์
พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 กฎหมาย และ
ระเบียบอื่น

5 การจัดการต่อต้านการติดสินบน
Antibribery Management Systems
หลักการสากลตามมาตรฐาน ISO 37001 และกฎหมาย

6 การรับการแจ้งเบาะแสการทุจริต
ระบบรับการแจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะ

1

สาเหตุและประเภท ของการทุจริต

3

สาเหตุของการทุจริต

Prof. Robert Klitgaard

ศาสตราจารย์ด้านเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัย
Claremont Graduate University (CGU)

เมือง Claremont ประเทศสหรัฐอเมริกา

จบการศึกษาระดับปริญญาตรี โท และเอก

จาก Kennedy School of Government

มหาวิทยาลัย Harvard

“สมการคอร์รัปชัน” แนวคิดที่สร้างชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับและได้รับการอ้างอิงบ่อยครั้งในทางรัฐศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ หน่วยงานภาครัฐ และองค์กรระหว่างประเทศ คือ

$$\text{Corruption Model } C = M + D - A$$

Monopoly คือ การผูกขาด (การผลิต การให้บริการ หรือการกำหนดราคา)

Discretion คือ การใช้ดุลยพินิจ (การตัดสินใจ)

Accountability คือ ความรับผิดชอบ (ความโปร่งใสตรวจสอบได้)

$$\text{“การทุจริต} = \text{การผูกขาด} + \text{ดุลยพินิจ} - \text{ความรับผิดชอบ”}$$

ในมุมมองเชิงเศรษฐศาสตร์ Klitgaard ได้กล่าวไว้ว่าประเทศไทย**มีข้อได้เปรียบ**หลายอย่างเหนือกว่าประเทศอื่น ๆ ที่ทำให้**นักลงทุนอยากจะเดินทางมาลงทุน** รวมทั้งการเดินทางมาท่องเที่ยวที่ประเทศไทย อาทิ **ทางภูมิศาสตร์**อยู่ตรงกลางล้อมรอบด้วยหลายประเทศในกลุ่มอาเซียน และยังอยู่ใกล้กับประเทศที่มีอิทธิพลของโลก คือ จีนและอินเดีย และยังมีบริเวณที่ติดกับทะเลออกสู่อ่าวไทย ความมีอัธยาศัยอันดีของคนไทย และยังมีมาตรการทางกฎหมายในการส่งเสริมและคุ้มครองนักลงทุนที่ดีพอสมควร

Klittgaard เชื่อว่าการทุจริตของประเทศไทยไม่ได้เกิดจากปัญหาทางวัฒนธรรม แต่เป็น **“ปัญหาเชิงระบบ”** ที่จำเป็นต้องอาศัยแนวทางใหม่มาใช้แก้ไขการทุจริต **“รัฐบาลจำเป็นต้องจริงจังกับการแก้ไขปัญหาทุจริตให้ประชาชนมีความเชื่อมั่น”**

ผู้ที่ทำการทุจริตต้องได้รับการลงโทษ และให้เห็นว่า “ต้นทุนในการทุจริตนั้นสูงกว่าผลประโยชน์ที่จะได้รับ”

“ต้นทุน” ของการทุจริตในมุมมองทางเศรษฐศาสตร์ คือ ผู้ที่จะกระทำการทุจริต จะตัดสินใจ ก็ต่อเมื่อ “ผลตอบแทนที่ได้ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบใดก็ตามนั้นมากกว่าต้นทุนที่ต้องจ่ายไป” เช่น ต้นทุนการถูกจับ และต้นทุนการถูกดำเนินคดี

ประเภทของการทุจริต

Arnold J. Heidenheimer
Michael Johnston
Victor T. LeVine
Editors

**Political
Corruption**
A Handbook

แนวความคิดคอร์รัปชันทางการเมือง

Arnold J. Heidenheimer & Michael
Johnston

ได้อธิบายแนวคิดและจำแนกประเภทการคอร์รัปชัน
ออกเป็น 3 ประเภท

1. คอร์รัปชันสีขาว (White Corruption) เป็นรูปแบบหรือกระบวนการทุจริตที่เกิดขึ้นในสังคม แต่ประชาชนหรือสมาชิกในสังคมยอมรับการทุจริตเหล่านั้นได้ เนื่องจากเป็นการทุจริตที่เกิดขึ้นหรือสร้างความเสียหายต่อส่วนรวมเพียงเล็กน้อย และสมาชิกในสังคมเห็นว่าการทุจริตประเภทนี้ไม่ควรได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง เพราะการทุจริตในลักษณะนี้ไม่ได้มีความสำคัญหรือสร้างความเดือดร้อนให้กับสังคมที่รุนแรง

2. คอร์รัปชันสีเทา (Gray Corruption) เป็นรูปแบบหรือกระบวนการทุจริตที่อยู่ในระดับกึ่งกลาง ซึ่งประชาชนหรือสมาชิกในสังคมถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่ายระหว่างผู้ที่ยอมรับและไม่ยอมรับการกระทำความผิดในประเภทนี้ ซึ่งเป็นรูปแบบการทุจริตที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม แต่ในขณะเดียวกันก็สร้างประโยชน์หรือผลกระทบในทางที่ดีอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสังคมอยู่

3. คอร์รัปชันสีดำ (Black Corruption) เป็นรูปแบบหรือกระบวนการทุจริตที่สร้างความเสียหายและผลกระทบที่รุนแรง ซึ่งประชาชนหรือสมาชิกในสังคมทุกฝ่ายต่อต้าน ไม่ยอมรับกับการทุจริต และสนับสนุนให้มีการลงโทษผู้ทำการทุจริตในประเพณีอย่างเต็มรูปแบบตามที่กฎหมายได้กำหนดไว้ ซึ่งโดยส่วนใหญ่แล้วการทุจริตประเพณีนี้เป็นการสร้างความเสียหายขนาดใหญ่ต่อส่วนรวม สมาชิกในสังคมมองว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของสังคมที่จะต้องต่อต้านและลงโทษผู้กระทำผิดอย่างรุนแรง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทุจริตในลักษณะนี้ขึ้นอีก

สถานการณ์การทุจริต

สถานการณ์การทุจริตในประเทศไทย

ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย

Corruption Perceptions Index: CPI

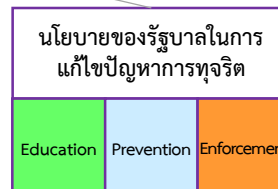
องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI)

ประเด็นการประเมินค่า CPI

จาก 9 แหล่งข้อมูล

ประเด็น/แหล่งข้อมูล	BF(TI)	EIU	GI	IMD	PERC	PRS	WEF	WJP	VDEM
1. สิทธิมนุษยชน		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. การขัดกันแห่งผลประโยชน์		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
3. นโยบายของรัฐในการแก้ไขปัญหาการทุจริต	✓			✓	✓				
4. การตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐ	✓	✓			✓				
5. ความโปร่งใสในระบบงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง		✓			✓				

Corruption Perceptions Index: CPI

ผู้ประเมิน : มูลนิธิเบอร์เทลแมนน์ ประเทศเยอรมนี

วิธีการเก็บข้อมูล : Expert ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญของแต่ละประเทศ

กลุ่มเป้าหมาย : Napisa Waitookiat, Paul Chambers มหาวิทยาลัยนเรศวร

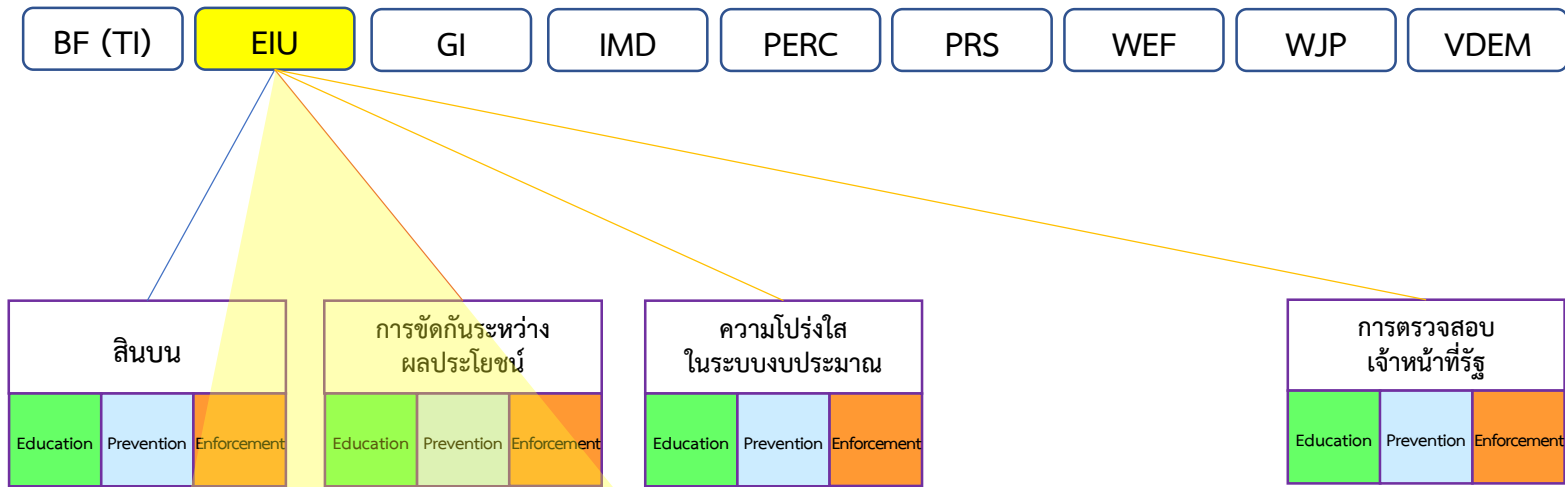
ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : จัดเก็บข้อมูลทุกสองปี แต่ไม่ปรากฏช่วงเดือนที่จัดเก็บข้อมูล และไม่มีหลักการตายตัวว่าจะต้องจัดเก็บทุกสองปี

สรุปประเด็นคำถาม :

- 1) คุณเห็นด้วยในระดับใดว่าเจ้าหน้าที่รัฐที่ใช้อำนาจในทางมิชอบจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดีหรือถูกลงโทษ
- 2) คุณเห็นด้วยในระดับใดว่ารัฐบาลประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน

Corruption Perceptions Index: CPI

ผู้ประเมิน : Economist Intelligence Unit (EIU) ประเทศอังกฤษ (องค์กรวิเคราะห์ข้อมูลที่มีการแสวงหาผลกำไร)

วิธีการเก็บข้อมูล : Expert ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญของ EIU ประมาณ 2 - 3 คน

กลุ่มเป้าหมาย : ไม่ปรากฏข้อมูลรายชื่อ Expert

ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : ช่วงเดือนมกราคม – สิงหาคม ในแต่ละปี

สรุปประเด็นคำถาม :

- 1) การจัดสรรงบประมาณและการใช้เงินสาธารณะเป็นไปตามขั้นตอนและมีความพร้อมรับผิดชอบหรือไม่
- 2) รัฐมนตรีหรือหน่วยงานภาครัฐมีการใช้เงินสาธารณะอย่างไม่เหมาะสมหรือไม่
- 3) มีเงินพิเศษที่สามารถดำเนินการใช้จ่ายโดยไม่ต้องรับผิดชอบหรือไม่
- 4) โดยทั่วไปแล้วมีการใช้ทรัพยากรสาธารณะอย่างถูกต้องหรือไม่
- 5) มีข้าราชการพลเรือนหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่ได้รับการแต่งตั้งโยกย้ายจากรัฐบาลโดยตรงหรือไม่
- 6) มีหน่วยงานอิสระที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้งบประมาณภาครัฐหรือไม่
- 7) มีองค์กรตุลาการอิสระที่มีอำนาจในการจัดการกับการใช้อำนาจในทางมิชอบของรัฐบาล/เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่
- 8) มีธรรมเนียมปฏิบัติในการจ่ายสินบนเพื่อได้สัญญาและได้รับความดีความชอบหรือไม่

Corruption Perceptions Index: CPI

ผู้ประเมิน : บริษัท Information Handling Services (IHS) ประเทศสหรัฐอเมริกา

วิธีการเก็บข้อมูล : Expert ประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละประเทศ ซึ่งได้รับข้อมูลจากกลุ่มลูกค้า ผู้ทำสัญญากับภาครัฐ นักลงทุน นักธุรกิจ

ผู้รับงานอิสระ และเครือข่ายนักข่าว

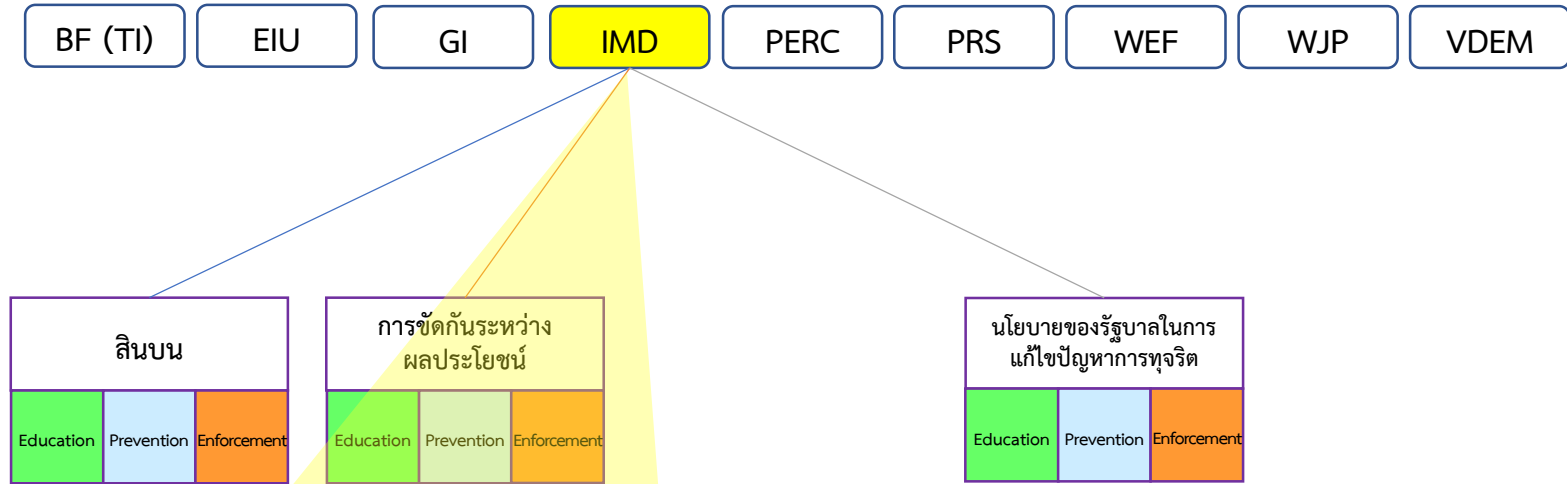
กลุ่มเป้าหมาย : ไม่ปรากฏข้อมูลรายชื่อ Expert

ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : ไม่ปรากฏช่วงเวลาการจัดเก็บข้อมูล

สรุปประเด็นคำถาม : ผู้เชี่ยวชาญจะถูกถามว่า “ ความเสี่ยงของการที่บุคคลหรือบริษัทจะต้องเผชิญกับการติดสินบนหรือการคอร์รัปชันในรูปแบบอื่น เพื่อที่จะทำให้การดำเนินธุรกิจเป็นไปอย่างราบรื่น เช่น เพื่อให้ได้รับสัญญา เพื่อการส่งออก นำเข้า หรือ เพื่อความสะดวกสบายเกี่ยวกับงานด้านเอกสารต่าง ๆ มีมากน้อยเพียงใด ”

Corruption Perceptions Index: CPI

ผู้ประเมิน : IMD World Competitiveness Yearbook ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

วิธีการเก็บข้อมูล : Survey

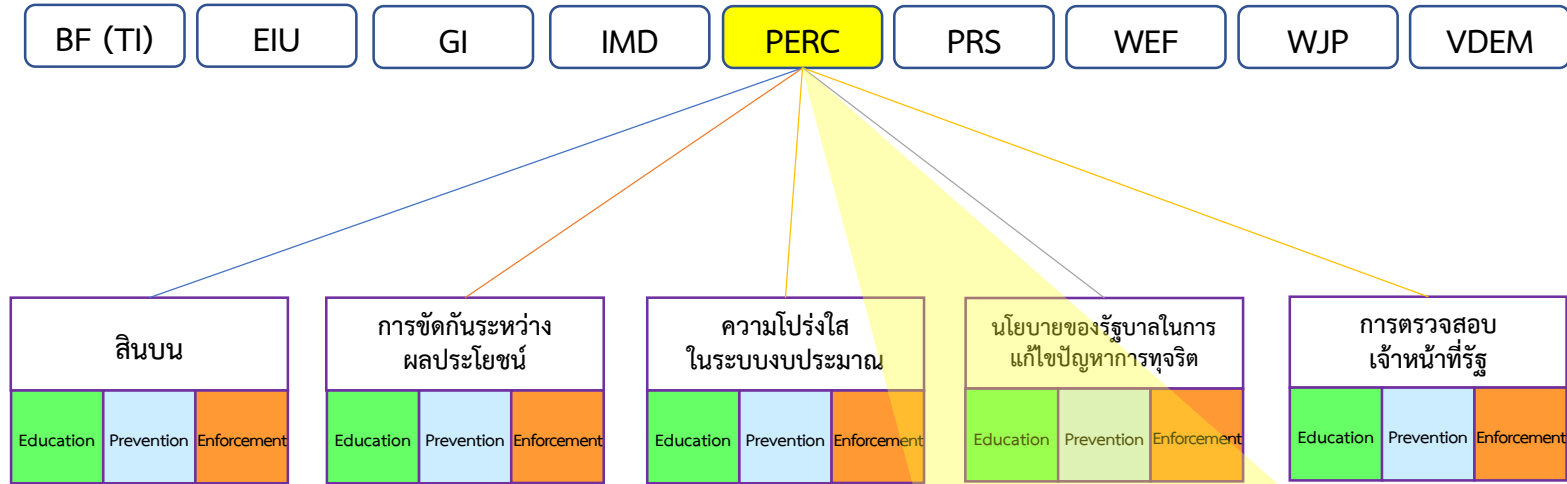
กลุ่มเป้าหมาย : ผู้บริหารระดับสูงในภาคธุรกิจ ทั้งผู้ประกอบการที่เป็นคนในประเทศนั้น ๆ ผู้ประกอบการชาวต่างชาติ

ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : ช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – เมษายน ในแต่ละปี

สรุปประเด็นคำถาม : มีการติดสินบนและการคอร์รัปชันหรือไม่

Corruption Perceptions Index: CPI

ผู้ประเมิน : บริษัท Political and Economic Risk Consultancy, Ltd. เขตบริหารพิเศษฮ่องกง

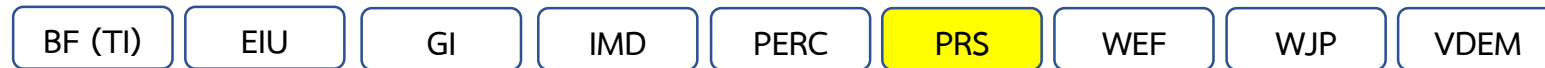
วิธีการเก็บข้อมูล : Survey ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ซึ่งหน้า การสอบถามทางโทรศัพท์ ตลอดจนการสอบถามทางอีเมล เป็นต้น

กลุ่มเป้าหมาย : สํารวจข้อมูลจากนักธุรกิจที่ทำงานในประเทศในภูมิภาคเอเชีย ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศออสเตรเลีย โดยรายชื่อผู้ตอบแบบสอบถามได้มาจากสมาคมธุรกิจ ผู้แทนที่เข้าร่วมการประชุมต่างๆ ในเอเชีย รวมทั้งผู้แทนหอการค้าประเทศต่างๆ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในแต่ละประเทศ ประกอบด้วย ผู้บริหารในประเทศ ผู้ที่มีสัญชาติเป็นคนประเทศนั้นๆ และผู้บริหารชาวต่างชาติ

ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : ช่วงเดือนมกราคม – มีนาคม ในแต่ละปี

สรุปประเด็นคำถาม : คุณจะให้คะแนนปัญหาการคอร์รัปชันในประเทศที่คุณกำลังทำงานอยู่ในระดับใด

Corruption Perceptions Index: CPI

ผู้ประเมิน : The PRS Group ประเทศสหรัฐอเมริกา (International Country Risk Guide: ICRG)

วิธีการเก็บข้อมูล : Expert ทั้งนี้ ไม่ปรากฏข้อมูลรายละเอียดของวิธีการเก็บข้อมูล โดยจำกัดการเข้าถึงไว้สำหรับผู้ที่เป็นสมาชิกหรือลูกค้าเท่านั้น

กลุ่มเป้าหมาย : ไม่ปรากฏรายชื่อกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มตัวอย่างที่นักวิจัยของ ICRG

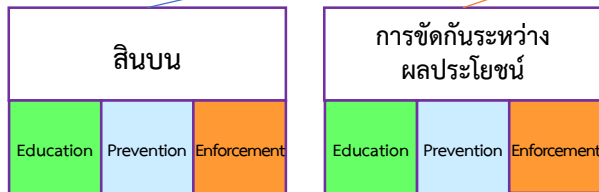
ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : ช่วงเดือนกันยายน – เดือนสิงหาคม ของปีถัดไป

สรุปประเด็นคำถาม : ขอให้ท่านช่วยให้คะแนนปัญหาการคอร์รัปชัน ทั้งการคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นจริงหรือโอกาสที่จะเกิดการคอร์รัปชันจากระบบ

อุปถัมภ์ ระบบเครือญาติ การฝากเข้าทำงาน การต่างตอบแทน การระดมทุนที่เป็นความลับและความสัมพันธ์ใกล้ชิดที่น่าสงสัยระหว่างนักการเมืองกับภาคธุรกิจ

Corruption Perceptions Index: CPI

ผู้ประเมิน : World Economic Forum (WEF) หรือสภาเศรษฐกิจโลก ประเทศสวิตเซอร์แลนด์

วิธีการเก็บข้อมูล : Survey ผ่าน “แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหาร” (Executive Opinion Survey: EOS)

กลุ่มเป้าหมาย : สสำรวจความพึงพอใจของนักธุรกิจต่างประเทศ และนักธุรกิจภายในประเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นอุปสรรคสูงสุดในการทำธุรกิจสำหรับประเทศไทยหน่วยงานที่จัดเก็บแบบสอบถาม EOS คือ คณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : ช่วงเดือนมกราคม – เมษายน ในแต่ละปี

สรุปประเด็นคำถาม : หัวข้อ Irregular Payment and Bribes ถามว่า “ในประเทศของคุณ เป็นเรื่องปกติเพียงใดที่บริษัทจ่ายเงินพิเศษโดยไม่มีเอกสารอ้างอิง หรือจ่ายสินบน ที่เชื่อมโยงกับเรื่องต่อไปนี้ 1) การนำเข้า – ส่งออก 2) สาธารณูปโภค 3) การชำระภาษีประจำปี 4) การทำสัญญาและการออกใบอนุญาต และ 5) ได้รับการตัดสินใจที่เอื้อประโยชน์จากกระบวนการยุติธรรม”

หัวข้อ Diversion of Public Funds ถามว่า “ในประเทศของคุณ การเบี่ยงเบนของกองทุนสาธารณะสู่ บริษัท บุคคล หรือกลุ่มคนทั่วไปอย่างผิดกฎหมาย เป็นอย่างไร

Corruption Perceptions Index: CPI

BF (TI)

EIU

GI

IMD

PERC

PRS

WEF

WJP

VDEM

สินบน

Education

Prevention

Enforcement

การขัดกันระหว่าง
ผลประโยชน์

Education

Prevention

Enforcement

ผู้ประเมิน : World Justice Project ประเทศสหรัฐอเมริกา

วิธีการเก็บข้อมูล : Expert โดยคำถามที่นำมาใช้จัดทำค่าคะแนนเป็นคะแนนจากผู้เชี่ยวชาญเท่านั้น

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้เชี่ยวชาญและประชาชนทั่วไป

ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : จัดเก็บข้อมูลทุกสองปี ในช่วงเดือนพฤษภาคม - พฤศจิกายน ทั้งนี้ ไม่ใช่หลักการตายตัวว่าจะต้องจัดเก็บทุกสองปี

สรุปประเด็นคำถาม :

- 1) ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายบริหารไม่ได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว
- 2) ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายตุลาการไม่ได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว
- 3) ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสายตำรวจและทหารไม่ได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว
- 4) ข้าราชการ (เจ้าหน้าที่) ในสภานิติบัญญัติ ไม่ได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว

Corruption Perceptions Index: CPI

BF (TI)

EIU

GI

IMD

PERC

PRS

WEF

WJP

VDEM

สินบน

Education

Prevention

Enforcement

การขัดกันระหว่าง
ผลประโยชน์

Education

Prevention

Enforcement

ผู้ประเมิน : สถาบันวิจัย V-Dem Institute ประเทศสวีเดน

กลุ่มเป้าหมาย : ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง

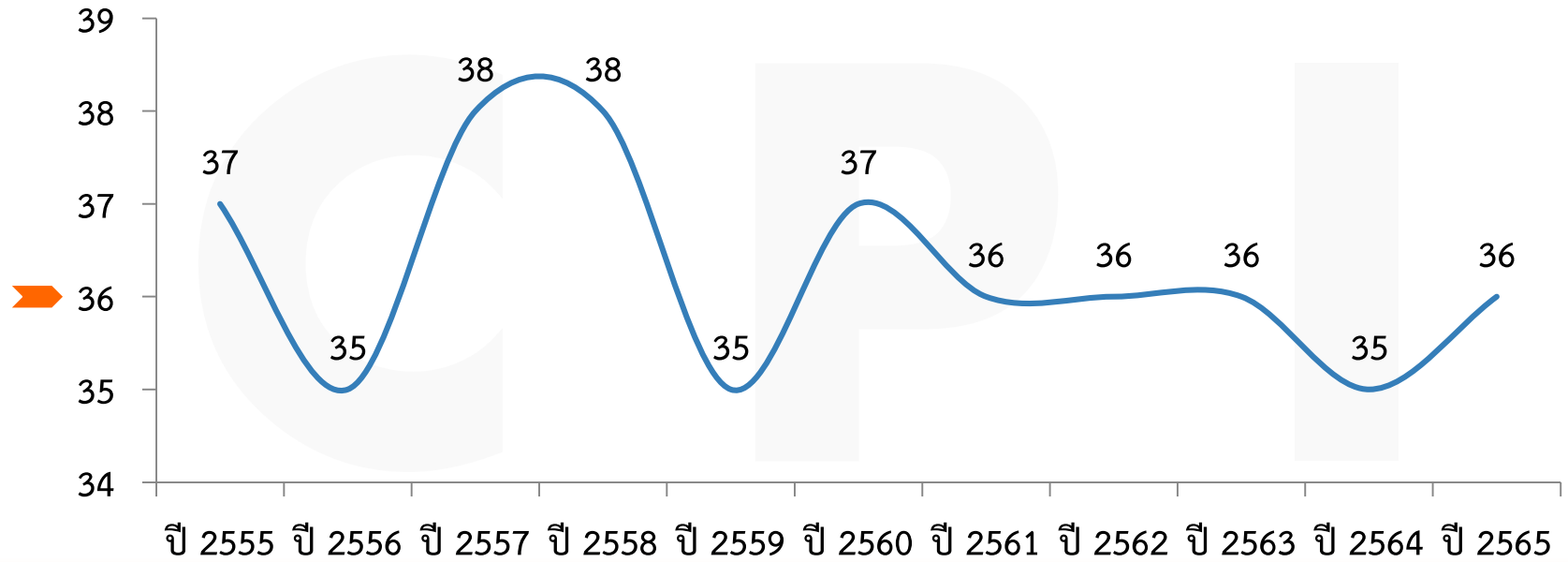
สรุปประเด็นคำถาม :

- 1) เจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมเรียกรับสินบน หรือสิ่งของอื่นใดในระดับใด และเจ้าหน้าที่รัฐมีพฤติกรรมขโมย เบียดบังเงินหรืองบประมาณ หรือทรัพยากรภาครัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อคนในครอบครัวของตนเองบ่อยครั้งเพียงใด
- 2) ผู้บริหารระดับสูง หรือตัวแทน มีพฤติกรรมเรียกรับสินบน หรือสิ่งของอื่นใด เป็นประจำหรือไม่ และผู้บริหารระดับสูง หรือตัวแทนเหล่านั้นมีพฤติกรรมขโมย เบียดบังเงินหรืองบประมาณ หรือทรัพยากรภาครัฐ เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อคนในครอบครัวของตนเองบ่อยครั้งเพียงใด
- 3) เจ้าหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติได้ใช้ตำแหน่งหน้าที่เรียกรับเพื่อเรียกรับผลประโยชน์ในประเด็นเหล่านี้ในระดับใด (1) รับเงินสินบนเพื่อช่วยเหลือให้ได้รับสัญญาจากภาครัฐ (2) มีผลประโยชน์ต่างตอบแทนกับภาคธุรกิจเพื่อแลกกับโอกาสในการว่าจ้างภายหลังจากออกจากงาน (3) ขโมยหรือเบียดบังเงินของภาครัฐหรือเงินจากโครงการบริจาคต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ส่วนตัว
- 4) ประชาชนหรือภาคธุรกิจ มีการจ่ายเงินพิเศษ (ที่ไม่มีเอกสารการจ่ายเงิน) หรือสินบน เพื่อเร่งหรือชะลอกระบวนการของฝ่ายตุลาการในระดับใด

วิธีการเก็บข้อมูล : Expert

ช่วงเวลาเก็บข้อมูล : จัดเก็บข้อมูล

คะแนน CPI ปีพ.ศ. 2555 - 2565

CPI 2023

CPI 2023

CPI 2023

CPI 2023

ภาพรวมดัชนี CPI เอเชีย แปซิฟิก

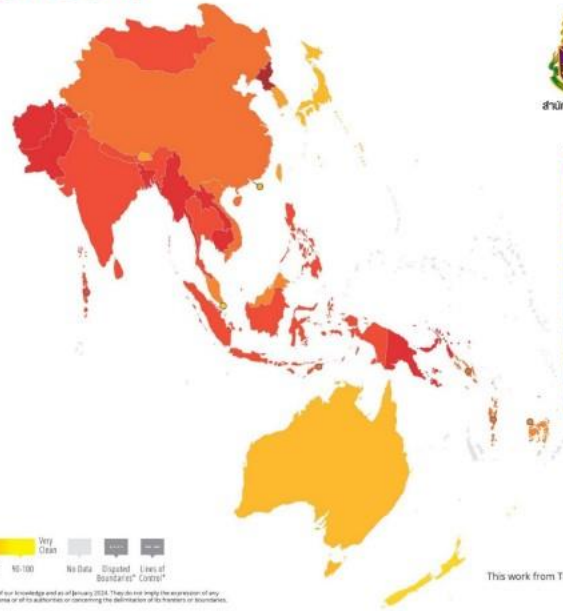
ASIA PACIFIC

45/100

AVERAGE SCORE

*The designations employed and the presentation of material on this map follow the UN practice to the best of our knowledge and as of January 2024. They do not imply the expression of any opinion on the part of Transparency International concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities or concerning the delimitation of its borders or boundaries.

สำนักงาน ป.ป.ช.

SCORE	COUNTRY/TERRITORY	SCORE	COUNTRY/TERRITORY
85	New Zealand	39	India
83	Singapore	39	Maldives
75	Australia	35	Nepal
73	Hong Kong	35	Thailand
73	Japan	34	Indonesia
68	Bhutan	34	Philippines
67	Taiwan	34	Sri Lanka
63	Korea, South	33	Mongolia
52	Fiji	29	Pakistan
50	Malaysia	29	Papua New Guinea
48	Vanuatu	28	Laos
43	Solomon Islands	24	Bangladesh
43	Timor-Leste	22	Cambodia
42	China	20	Afghanistan
41	Vietnam	20	Myanmar
		17	Korea, North

#CPI2023

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2024) is licensed under CC BY-ND 4.0

เป้าหมายและตัวชี้วัด

ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย			
		ปี 2561 - 2565	ปี 2566-2570	ปี 2571 - 2575	ปี 2576 - 2580
ประเทศไทย ปลอดการทุจริต และประพฤติมิชอบ	ดัชนีการรับรู้ การทุจริต ของประเทศไทย (อันดับ/คะแนน)	อยู่ในอันดับ 1 ใน 54 และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 50	อยู่ในอันดับ 1 ใน 43 และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 57	อยู่ในอันดับ 1 ใน 32 และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 62	อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 และ/หรือได้คะแนน ไม่ต่ำกว่า 73

หน่วยงานที่ถูกกล่าวหา 10 อันดับแรก

หน่วยงาน	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	เปรียบเทียบปี 2566 กับค่าเฉลี่ย	
						ร้อยละ	จำนวน
1. หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	1,303	1,434	1,476	2,015	1,739	9.14	145.60
2. กระทรวงมหาดไทย	314	290	321	459	342	-0.93	-3.20
3. กระทรวงศึกษาธิการ	344	202	172	290	285	10.21	26.40
4. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	113	94	171	187	197	29.27	44.60
5. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม*	-	146	123	128	136	2.06	2.75
6. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	115	105	106	142	144	17.65	21.60
7. กระทรวงคมนาคม	90	97	90	157	119	7.59	8.40
8. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	91	74	66	125	135	37.47	36.80
9. กระทรวงสาธารณสุข	59	66	73	80	107	38.96	30.00
10. กระทรวงการคลัง	60	74	58	97	85	13.64	10.20
รวมหน่วยงานอื่น ๆ	796	369	551	554	579	1.61	9.20
ผลรวม	3,285	2,951	3,207	4,234	3,868	10.23	359.00

ประเภทคำกล่าวหา

ประเภทคำกล่าวหา	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	เปรียบเทียบปี 2566 กับค่าเฉลี่ย	
						ร้อยละ	จำนวน
จัดซื้อจัดจ้าง	1,200	902	930	1,605	1,439	18.42	223.80
ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	1,024	815	979	1,258	987	-2.53	-25.60
ยกยอก/เบียดบังเงินหรือทรัพย์สินของราชการ	267	278	364	372	345	6.09	19.80
ทุจริตในการจัดทำงบประมาณ/โครงการ/เบิกจ่ายเงินใน โครงการเป็นเท็จ	138	279	267	222	183	-15.98	-34.80
เรียกรับสินบน	159	165	179	233	249	26.40	52.00
การบริหารงานบุคคล (การบรรจุ/แต่งตั้ง/เลื่อนตำแหน่ง/ โยกย้าย/ลงโทษวินัย)	133	226	151	201	234	23.81	45.00
ออกเอกสารสิทธิที่ดิน	168	123	125	122	209	39.89	59.60
ร่ำรวยผิดปกติ	91	125	85	117	132	20.00	22.00
การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม	101	33	40	86	57	-10.09	-6.40
ฝ่าฝืนจริยธรรม	4	5	87	18	33	12.24	3.60
ผลรวม	3,285	2,951	3,207	4,234	3,868	10.23	359.00

ประเภทเรื่องกล่าวหาที่ข้อมูลความผิด

ลำดับ	ประเภทคดี	ปีงบประมาณ พ.ศ.					ผลรวม	ร้อยละ	เปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย 5 ปีย้อนหลัง		
		2562	2563	2564	2565	2566			ร้อยละ	จำนวน	
1	จัดซื้อจัดจ้าง	103	205	608	213	162	1,291	45.27	▼	-37.26	-96.20
2	ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ	67	73	115	122	112	489	17.15	▲	14.52	14.20
3	ยกยอก/เบียดบังเงินหรือทรัพย์สินของราชการ	43	80	122	58	46	349	12.24	▼	-34.10	-23.80
4	ทุจริตในการจัดหางบประมาณ/โครงการ/เบิกจ่ายเงินในโครงการเป็นเท็จ	26	25	50	59	83	243	8.52	▲	70.78	34.40
5	การบริหารงานบุคคล (การบรรจุ/แต่งตั้ง/เลื่อนตำแหน่ง/โยกย้าย/ลงโทษวินัย)	21	79	72	6	4	182	6.38	▼	-89.01	-32.40
6	เรียกรับสินบน	22	19	46	24	28	139	4.87	▲	0.72	0.20
7	การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม	11	22	27	7		68	2.38	▼	-100.00	-16.75
8	ออกเอกสารสิทธิที่ดิน	0	3	30	5	13	51	1.79	▲	27.45	2.80
9	ร่ำรวยผิดปกติ	0	6	6	9	17	38	1.33	▲	123.68	9.40
10	ฝ่าฝืนจริยธรรม	0	1	0	1	1	2	0.07	▲	66.67	0.40
ผลรวมทั้งหมด		293	513	1,076	504	466	2,852	100.00	▼	-18.30	-104.40

ประเภทการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง

1. ก่อสร้างซ่อมแซมถนน สร้างสะพาน
2. ก่อสร้างซ่อมแซมอาคาร ก่อสร้างสาธารณูปโภค
3. จัดซื้อยานพาหนะต่าง ๆ เช่น รถดับเพลิง รถบรรทุก และรถเก็บขยะ ฯลฯ
4. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงาน
5. การขุดลอกคลอง, ขุดลอกอ่างเก็บน้ำ, พัฒนาแหล่งน้ำ และพัฒนาทัศนียภาพ
6. จัดซื้อเกี่ยวกับเครื่องออกกำลังกาย การกีฬา และ นันทนาการ
7. จ้างที่ปรึกษา, จ้างเหมาบริการ และประมูลสัมปทาน
8. อาหารกลางวัน และนมโรงเรียน
9. จัดซื้อเกี่ยวกับทางการแพทย์ และเวชภัณฑ์ต่าง ๆ
10. จัดซื้อเกี่ยวกับการศึกษา สื่อการเรียนการสอน และ สื่อประชาสัมพันธ์
11. จัดนิทรรศการต่าง ๆ
12. ติดตั้งเสาไฟ, ประติมากรรม และนวัตกรรม
13. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร ด้านการเกษตร
14. จัดซื้อเกี่ยวกับเทคโนโลยี และสารสนเทศ
15. ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย อัคคีภัย และ วาตภัย ฯลฯ
16. จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สาธารณูปโภค

ลักษณะการทุจริตจัดซื้อจัดจ้าง

1. ไม่ระบุเหตุผลความจำเป็น
2. มีลักษณะแบ่งซื้อแบ่งจ้าง
3. จัดซื้อเกินราคามาตรฐานครุภัณฑ์
4. จัดซื้อก่อนขออนุมัติ
5. ไม่เผยแพร่ประกาศสอบราคา
6. ไม่ส่งประกาศเผยแพร่ไปยังผู้ประกอบการโดยตรง
7. ไม่ประกาศรายละเอียดข้อมูลราคากลาง
8. การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดราคากลางไม่ได้แต่งตั้งผู้มีความรู้เกี่ยวกับการประมาณการร่วมเป็นกรรมการ
9. การคำนวณราคาไม่ได้มีการถอดแบบจริง
10. กำหนดราคาวัสดุก่อสร้างไม่เป็นไปตามประกาศสำนักงานพาณิชย์จังหวัด
11. ไม่คิดคำนวณราคากลางในพื้นที่หรือท้องที่
12. ไม่ควบคุมงาน ไม่ตรวจวัดปริมาณงานจริง
13. ตรวจรับงานจ้างทั้งที่ไม่ถูกต้องตามแบบรูปรายการ
14. ประกาศพื้นที่ภัยพิบัติกรณีฉุกเฉิน โดยที่ไม่ได้เกิดภัยพิบัติจริง
15. ไม่ขออนุญาตใช้ประโยชน์ในที่สาธารณะที่ป่าไม้ หรือลำน้ำ

การขัดกันแห่งผลประโยชน์ Conflict of Interests

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

Conflict of Interests

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

ผลประโยชน์ขัดกัน

การขัดกันแห่งผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม

Conflict of Interests

ผลประโยชน์ขัดแย้ง

การขัดกันระหว่างผลประโยชน์สาธารณะและผลประโยชน์ส่วนตน

ประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อน

ความขัดแย้งทางผลประโยชน์

ความหมาย

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

“

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการในกิจการสาธารณะที่เป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่หรือความรับผิดชอบในกิจการของรัฐหรือองค์กรของรัฐ เพื่อประโยชน์ของรัฐหรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีผลประโยชน์ส่วนตนเข้าไปแอบแฝงหรือเป็นผู้ที่มีส่วนได้เสียในรูปแบบต่าง ๆ หรือนำประโยชน์ส่วนตนหรือความสัมพันธ์ส่วนตนเข้ามามีอิทธิพลหรือเกี่ยวข้องในการใช้อำนาจหน้าที่หรือดุลยพินิจในการพิจารณาตัดสินใจในการกระทำการใด ๆ หรือดำเนินการดังกล่าวนั้น เพื่อแสวงหาประโยชน์ในการทางการเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ สำหรับตนเองหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

”

รูปแบบของการชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

การชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมมีได้หลายรูปแบบไม่จำกัด อยู่เฉพาะในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่น ๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรูปแบบของตัวเงินหรือทรัพย์สินด้วย

John Langford และ Kenneth Kernaghan ได้จำแนกรูปแบบของ “การชดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม” ออกเป็น 7 รูปแบบ

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

1

การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (Accepting benefits)

การผลประโยชน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สิน ของขวัญ การลดราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันนี้ และผลจากการรับผลประโยชน์ต่าง ๆ นั้น ได้ส่งผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ เช่น การรับของขวัญบริษัท บริษัทขายยาหรืออุปกรณ์การแพทย์ สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปประชุมเรื่องอาหารและยาที่ต่างประเทศ หน่วยงานภาครัฐรับเงินบริจาคจากบริษัทคู่สัญญาหรือผลประโยชน์อื่นตอบแทน

การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ :: คดีน้ำมันเขียว ::

ที่มา...

รัฐบาลมีโครงการ "จำหน่ายน้ำมันดีเซลให้แก่ผู้ประกอบการประมงในน่านน้ำเขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร"

หลักเกณฑ์และเงื่อนไข :

เมื่อเรือบรรทุกน้ำมันไปถึงเขตต่อเนื่อง ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่มาตรวจสอบและลงลายมือชื่อรับรอง เพื่อใช้เป็นหลักฐานในการยกเว้นภาษี

วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้ได้ใช้น้ำมันที่มีคุณภาพ ราคาถูก และป้องกัน และปราบปรามการค้าน้ำมันเถื่อน ไม่ให้มีการลักลอบจำหน่ายหรือนำน้ำมันกลับเข้ามาจำหน่ายในราชอาณาจักร

สิทธิประโยชน์สำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ :

ผู้ที่นำน้ำมันไปขายที่เขตต่อเนื่องของราชอาณาจักร จะได้รับการยกเว้นภาษีสรรพสามิต

พดุงการณ

นาย ก. เป็นเจ้าพนักงานตำรวจนำ ตำแหน่งผู้บังคับการกองตำรวจนำ
▶ ได้รับการแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับน้ำมันเชื้อเพลิงในโครงการน้ำมันเขียว

กองตำรวจนำ มีเรือ 2 ลำ ที่ใช้ในการตรวจตราเรือบรรทุกน้ำมัน ทำให้การตรวจมีความล่าช้าและเรือบรรทุกน้ำมันไม่สามารถไปส่งน้ำมันให้แก่ชาวประมงได้อย่างทั่วถึง

ชาวประมงได้ร้องเรียนปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งกระทรวงพลังงานได้จัดสัมมนาผู้ประกอบการประมงขึ้น โดยได้ขอสรุปว่าผู้ประกอบการต้องการให้ตำรวจลงเรือบรรทุกน้ำมันไปด้วยตั้งแต่คลังน้ำมันไปถึงเขตต่อเนื่อง โดยจะจ่ายค่าเบี่ยงเสี่ยงในการเดินทาง ค่าอาหารกินอยู่บนเรือ วันละ 500 บาทต่อคนต่อวัน

สมาคมการประมง ได้นำเงินไปให้ นาย ก. จำนวน 48 ครั้ง รวมเป็นเงิน 3,075,000 บาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายเป็นเบี่ยงเสี่ยงของเจ้าหน้าที่

นาย ก. ผู้บังคับการกองตำรวจนำ ทำหนังสือขอบคุณไปยังสมาคมการประมง และได้สั่งการให้เจ้าพนักงานตำรวจเดินทางไปกับเรือบรรทุกน้ำมัน

ผลการดำเนินคดี

ศาลมีคำพิพากษา ดังนี้

1. เจ้าพนักงานตำรวจ กองตำรวจน้ำ มีหน้าที่ไปตรวจสอบเรือบรรทุกน้ำมัน ดังนั้น การที่เจ้าพนักงานตำรวจลงเรือบรรทุกน้ำมันไปด้วยตั้งแต่คลังน้ำมันไปถึงเขตต่อเนื่อง จึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ นาย ก. จึงไม่มีสิทธิรับเงินค่าใช้จ่ายใด ๆ จากผู้ประกอบการ
 2. การที่ นาย ก. รับเงินแล้วสั่งการให้ตำรวจเดินทางไปกับเรือเพื่อปฏิบัติหน้าที่ แม้จะนำเงินมาจ่ายเป็นค่าเบียดเบียนให้เจ้าหน้าที่ ก็ถือว่าเป็นการรับทรัพย์สินเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่
 3. แม้ นาย ก. จะอ้างว่าไม่ได้เรียกรับเงิน และเงินที่ได้รับก็จ่ายให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ไปปฏิบัติหน้าที่นั้น ก็ไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบได้ เพราะข้อเท็จจริงปรากฏว่า หากได้รับเงิน จึงจะมีเจ้าหน้าที่ไปปฏิบัติหน้าที่
- ▶ เมื่อหน่วยงานไม่มีงบประมาณเพียงพอควรให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไข ไม่ใช่รับเงินอันอาจทำให้เอกชนเสียหาย ดังนั้น การกระทำของ นาย ก. จึงเป็นความผิดฐาน **เจ้าพนักงานเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด** สำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมีชอบเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149 ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว ไม่จำเป็นต้องปรับความผิด มาตรา 157 ที่เป็นบททั่วไปอีก การนำสืบของ นาย ก. เป็นประโยชน์แก่การพิจารณามีเหตุบรรเทาโทษ **ให้ลงโทษ จำคุก 96 ปี 288 เดือน และปรับ 48,000 บาท** ซึ่งโทษจำคุก ให้รอการลงโทษไว้ 1 ปี

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

2

การทำธุรกิจกับตนเอง (Self-dealing)

หรือเป็นคู่สัญญา (Contracts)

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจเข้าไปมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานที่ตนสังกัด โดยการเป็นเจ้าของบริษัทที่ทำสัญญา หรือเป็นของเครือญาติ ในสถานการณ์ที่เป็นทั้งผู้ซื้อและผู้ขายในเวลาเดียวกัน เช่น การใช้ตำแหน่งหรือหน้าที่ทำให้หน่วยงานภาครัฐทำสัญญากับบริษัทตนเอง หรือจ้างบริษัทนั้นเป็นที่ปรึกษา หรือซื้อหรือเช่าที่ดินตนเองในการดำเนินกิจการของรัฐ

การเข้าไปมีส่วนได้เสียของเจ้าพนักงานของรัฐ

... โครงการส่งเสริม ... การปลูกส้มเขียวหวานปลอดโรค

นาย ก. เกษตรจังหวัด

เป็นผู้จัดทำโครงการส่งเสริม
การปลูกส้มเขียวหวานปลอดโรค
"การจัดทำแปลงสาธิตระบบ
การให้น้ำเหนือผิวดิน"

เมื่อจัดซื้อ ...

- วัสดุอุปกรณ์ระบบน้ำหยด
ราคา 1,412,000 บาท และ
- กิ่งพันธุ์ส้มเขียวหวาน
ปลอดโรค จำนวน 2,400 ต้น
ราคา 258,000 บาท

งบประมาณ
1,700,000 บาท

วัตถุประสงค์โครงการฯ

เป็นการจัดทำแปลงสาธิตฯ
แบบให้เปล่า เพื่อให้บริการ
ทางวิชาการแก่เกษตรกรโดย
ไม่เรียกเก็บค่าบริการตลอด
ระยะเวลา 7 ปีของอายุโครงการ
และหลังครบกำหนด 7 ปี
ทางราชการจะคืนที่ดินให้กับ
เจ้าของที่ดิน แต่ไม่มีข้อกำหนด
ที่ให้ทางราชการต้องยก
กรรมสิทธิ์ในวัสดุอุปกรณ์ฯ
และพันธุ์ส้มเขียวหวานฯ
ให้แก่เจ้าของแปลงที่ดิน

นาย ข. เกษตรอำเภอ
ผู้จัดหาที่ดินแปลงสาธิตฯ

ได้ใช้ที่ดินของนาง ส. ภริยา
เกษตรจังหวัด เป็นแปลงสาธิตฯ
และนาง ส. ได้ให้ความยินยอม
ให้ใช้ประโยชน์ในที่ดินของตน
จัดทำแปลงสาธิตฯ แบบให้เปล่า

นาย ก. เกษตรจังหวัดจึง
ดำเนินการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์
และติดตั้งในที่ดินดังกล่าวตาม
ขั้นตอนของทางราชการ

ผลการดำเนินคดี

มาตรา 152 “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใด เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น เนื่องด้วยกิจการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท”

ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152 ไม่มีองค์ประกอบของความผิดหรือมูลเหตุซึ่งใจว่า อันเป็นการเสียหายแก่รัฐหรือเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า นาย ก. เกษตรจังหวัด เป็นผู้จัดทำโครงการส่งเสริมการปลูกส้มเขียวหวานปลอดโรค “การจัดทำแปลงสาธิตระบบการให้น้ำเหนือผิวดิน” โดยดำเนินการตามขั้นตอนของทางราชการตั้งแต่เริ่มจนแล้วเสร็จ ไม่ปรากฏว่ามีขั้นตอนใดที่กระทำโดยฝ่าฝืนระเบียบหรือมีระเบียบห้ามไว้ ในขั้นตอนของการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์และขั้นตอนการตรวจรับ และการติดตั้งก็ไม่ปรากฏว่ามีการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับเกิดขึ้น แต่พื้นที่แปลงสาธิตเป็นของนาง ส. ภริยานาย ก.

แม้การจัดหาที่ดินแปลงสาธิตนาย ข. เกษตรอำเภอเป็นผู้จัดหาที่ดินและเกษตรกรได้รับประโยชน์จากแปลงสาธิตก็ตาม นาย ก. ก็ไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบของตนได้ เพราะเกิดความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมขึ้น ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมของผู้มีตำแหน่งหน้าที่และมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นความผิด การนำที่ดินของนาง ส. มาดำเนินการโดยมีการนำวัสดุอุปกรณ์และกิ่งพันธุ์ส้มเขียวหวานปลอดโรคมาลงในที่ดิน ที่ดินของนาง ส. ย่อมได้รับประโยชน์อยู่ในตัวโดยปริยาย เมื่อ นาย ก. เป็นเจ้าพนักงาน มีหน้าที่กำกับดูแลกิจการโครงการดังกล่าว ถือว่านาย ก. เข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับภริยาตนเนื่องด้วยกิจการนั้น นาย ก. จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 152 (ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8823/2559)

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

3

การทำงานหลังจากออกจาก
ตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณ
(Post - employment)

การที่เจ้าพนักงานของรัฐพ้นจากตำแหน่งหรือเกษียณแล้ว ไปทำงานในบริษัทเอกชนที่ดำเนิน
ธุรกิจประเภทเดียวกัน

กรณีตัวอย่าง

01

ผู้บริหารระดับสูงของ**กระทรวงสาธารณสุข**ไปเป็นผู้บริหารให้กับ**บริษัทผลิตยา**หลังเกษียณอายุราชการ

02

ผู้บริหารระดับสูงของ**กรมประชาสัมพันธ์**ไปเป็นผู้บริหารให้กับ**บริษัทผลิตรายการโทรทัศน์**ซึ่งเป็นคู่สัญญากับกรมประชาสัมพันธ์

03

การที่ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่**เกษียณแล้ว**ใช้อิทธิพลที่เคยดำรงตำแหน่งในหน่วยงานรัฐ **รับเป็นที่ปรึกษา**ให้**บริษัทเอกชน**ที่ตนเคยติดต่อประสานงาน โดยอ้างว่าจะสามารถติดต่อกับหน่วยงานของรัฐได้อย่างราบรื่น

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

4

การทำงานพิเศษ

(Outside employment or Moonlighting)

เจ้าพนักงานของรัฐตั้งบริษัทดำเนินธุรกิจที่เป็นการแข่งขันกับหน่วยงานที่ตนสังกัด หรือ การรับจ้างพิเศษเป็นที่ปรึกษาโครงการ โดยอาศัยตำแหน่งในราชการสร้างความน่าเชื่อถือ เช่น **เจ้าหน้าที่ตรวจสอบบัญชีของกรมสรรพากรไปเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นผู้ทำบัญชีให้กับ บริษัทที่ตนมีหน้าที่ตรวจสอบ**

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

5

การรู้ข้อมูลภายใน (Inside information)

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ประโยชน์จากการที่ตนเองรับรู้ข้อมูลภายในหน่วยงาน และนำข้อมูลไปหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง หรือพวกพ้อง อาจจะไปหาประโยชน์โดยการขายข้อมูลหรือเข้าเอาประโยชน์เสียเอง

คดีทุจริตสอบข้าราชการครู

นาย A. อาจารย์ใหญ่โรงเรียนแห่งหนึ่ง และ นาย B. อาจารย์ใหญ่อีกโรงเรียนหนึ่ง ทั้งคู่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ มีหน้าที่ควบคุม ดูแล กำกับ และอำนวยความสะดวก เป็นกรรมการสอบภาคความเหมาะสมกับตำแหน่ง หรือสัมภาษณ์ (ภาค ค.) ในการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุเข้ารับราชการครู แม้จะเป็นเพียงกรรมการสัมภาษณ์ แต่การเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ในการสอบย่อมครอบคลุมตั้งแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งจนถึงวันที่การสอบเสร็จสิ้น หากใช้มีหน้าที่เฉพาะในช่วงการสอบสัมภาษณ์เท่านั้น

การที่ นาย A. และ นาย B. ร่วมกันนำข้อสอบซึ่งเป็นความลับทางราชการไปเปิดเผยเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองและผู้อื่นโดยมิชอบ และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เข้าสอบแข่งขันคนอื่น ๆ รวมถึงสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ

ศาลพิพากษาลงโทษ
ตาม ป.อาญา ม.
157 และ ม. 164
ลงโทษจำคุก
คนละ 5 ปี

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

6

การใช้ทรัพย์สินของราชการ
เพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว

(Using your employer's property for private advantage)

การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐนำเอาทรัพย์สินของราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเองหรือพวกพ้อง
เช่น การนำรถยนต์ใช้ในราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัว

การนำทรัพย์สินของราชการไปใช้ในงานแต่งงาน

จุดเริ่มต้นของคดี

กลุ่มบุคลากร ผู้รักวิชาชีพ

ประกอบด้วยแพทย์และบุคลากรของ
วชิรพยาบาล ได้ยื่นเรื่องกล่าวหาต่อ
คณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่านายแพทย์ ช.
เมื่อครั้งดำรงตำแหน่ง คณบดี
คณะแพทยศาสตร์ วชิรพยาบาล ได้ใช้
บุคลากรและทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย
ในการจัดงานมงคลสมรสของบุตรสาว
ของตน เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2554
ที่บ้านพักส่วนตัว รวมถึงใช้สถานที่
เตรียมการจัดงานในวันที่ 10 และ 12
มกราคม 2554 โดยมีพฤติกรรมดังนี้

ประกอบด้วย

- เก้าอี้พร้อมปลอก จำนวน 100 ตัว
- กระดาษดินไม้

สั่งให้หัวหน้าธุรการฝ่ายบริหารงานทั่วไป
ซึ่งมีหน้าที่จัดเตรียมสถานที่ในงานต่าง ๆ
ของคณะแพทยศาสตร์ ให้ไปช่วยจัดเตรียมงาน
แต่งงานบุตรสาวของตน และให้นำ
ทรัพย์สินของคณะแพทยศาสตร์
ไปใช้จัดงาน

ยินยอมให้นำรถยนต์ส่วนกลางของคณะแพทยศาสตร์ฯ
ไปใช้บรรทุกทรัพย์สินดังกล่าวและขนส่งเจ้าหน้าที่ของ
คณะแพทยศาสตร์ฯ ไปที่บ้านของจำเลย จำนวน 4 คัน ดังนี้

- รถกระบะ จำนวน 3 คัน
- รถตู้ จำนวน 1 คัน

สั่งให้เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษา คณะแพทยศาสตร์ฯ
นำทรัพย์สินของคณะแพทยศาสตร์ฯ ไปติดตั้งใช้
ในงาน ดังนี้

- กล้องวิดีโอ จำนวน 2 เครื่อง
- โทรทัศน์ จำนวน 1 เครื่อง
- สายสัญญาณ จำนวน 1 ชุด
- ขาดังกล้องมอโนเตอร์ จำนวน 2 เครื่อง
- กล้องถ่ายรูป จำนวน 2 ตัว
- ชุดสวิตเซอร์ (ชุดควบคุม) จำนวน 1 ชุด
- เครื่องเล่นและบันทึกดีวีดี จำนวน 1 เครื่อง

ผลการดำเนินคดี

1. คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้ชี้มูลความผิดให้ดำเนินคดี เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2556
2. พนักงานอัยการฝ่ายคดีพิเศษ 2 เป็นโจทก์ยื่นฟ้องอดีตคณบดีฯ เป็นจำเลยในความผิดฐานเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่ซื้อ ทำ จัดการ หรือ
รักษาทรัพย์สินใด ๆ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริตอันเป็นการเสียหายแก่รัฐและเป็นเจ้าพนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ ตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา 151 และ 157
3. ศาลอาญา พิเคราะห์แล้วเห็นว่า การกระทำของจำเลยถือว่าทุจริตในตำแหน่งหน้าที่ **พิพากษาจำคุก 5 ปี ปรับ 2 หมื่นบาท** แต่จำเลยให้การรับ
สารภาพเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาคดี ลดโทษให้ทั้งหนึ่งครึ่งจากเหลือ 2 ปี 6 เดือน ปรับ 1 หมื่นบาท แต่จำเลยสำนึกผิด ได้ชดเชยค่าเสียหาย
กันที่ ประกอบกับเป็นแพทย์ที่คุณประโยชน์ต่อสังคม และไม่เคยต้องโทษมาก่อน โทษจำคุกจึงให้รอลงอาญา 2 ปี

:: การนำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว :: (คดีหมายเลขแดงที่ 695/2561)

ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามาน ประถมศึกษา เขต 2 นำรถหลวงซึ่งเป็นรถยนต์ส่วนบุคคลมิใช่รถยนต์ประจำตำแหน่งไปใช้เป็นการส่วนตัว และนำไปจอดไว้ที่บ้านพักของตนเอง เป็นการขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 ข้อ 16 วรรคสอง กำหนดให้การเก็บรักษารถยนต์ส่วนบุคคลให้เก็บไว้ในสถานที่เก็บหรือบริเวณของส่วนราชการ)

1

2

ผู้อำนวยการฯ ได้ห้ามภรรยา นำรถหลวงไปใช้อย่างเด็ดขาดในระหว่างที่ตนไม่อยู่ ต่อมาภรรยาได้โทรมาขออนุญาตใช้รถหลวงดังกล่าวเพื่อไปพบแพทย์ที่คลินิก ซึ่งตนเห็นว่ามีความจำเป็นจึงอนุญาตให้ภรรยา นำรถคันดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว อันมิใช่เป็นกิจการของทางราชการ และประสูติเด็กจนก่ยรถบรรทุกพ่วง 18 ล้อ ทำให้รถยนต์ราชการเสียหาย เป็นการขัดต่อระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรถราชการ พ.ศ. 2523 ข้อ 4 "รถยนต์ส่วนบุคคล" หมายความว่า รถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ที่จัดไว้เพื่อกิจการอันเป็นส่วนรวมของส่วนราชการ)

ผู้อำนวยการฯ ซึ่งเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยทุจริต นำรถยนต์ส่วนบุคคลไปใช้เพื่อประโยชน์ของตนเอง ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รัฐ จึงมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 151 ศาลมีพิพากษาลงโทษ จำคุก 3 ปี 4 เดือน

รูปแบบของการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

7

การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้ง
เพื่อประโยชน์ทางการเมือง
(Pork - barreling)

การที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือบ้านเกิดของตนเอง หรือการ
ใช้งบประมาณสาธารณะเพื่อหาเสียง

คดีนางบหลวงไปทำป้ายเพื่อประชาสัมพันธ์ตนเอง

สตง. ตรวจสอบงบการเงินฯ พบว่า นายก อบจ. สกลนคร ได้เบิกจ่ายงบประมาณค่าจ้างจัดทำป้ายผ้าไว้นิลประชาสัมพันธ์ จำนวน 3 ผืน ที่มีข้อความว่า “พุดนึม ยิ้มหวาน บริการดี สืบสานปีใหม่ไทย หัวใจพี่น้องชาวสกล” พร้อมชื่อ ตำแหน่ง และรูปของตนเอง เป็นเงิน 30,240 บาท เพื่อประชาสัมพันธ์โครงการจัดงานประเพณีสงกรานต์ โดยไม่เป็นไปตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท 0808.2/ว 2025 ลว. 20 มิ.ย. 2549 ข้อ 4 “ไม่ควรตั้งงบประมาณในลักษณะเป็นการประชาสัมพันธ์ส่วนบุคคล”

กรมบัญชีกลาง เห็นว่ารูปแบบข้อความของป้าย เป็นลักษณะของการประชาสัมพันธ์ตนเอง ซึ่งไม่ได้แสดงถึงรูปแบบของงานและกำหนดระยะเวลาการจัดงาน อีกทั้งไม่มีภาพกิจกรรมที่สามารถสื่อถึงกิจกรรมการจัดงานประเพณีสงกรานต์ได้ จึงมีคำสั่งให้خذใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 นายก อบจ.อุทธรณ์ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด และฟ้องต่อศาลปกครอง

ศาลปกครอง พิพากษา ให้นายก อบจ. สกลนคร ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตาม พ.ร.บ. ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539
คดีหมายเลขแดงที่ 0.185/2559

อนุสัญญา UNCAC

อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต ค.ศ. 2003 หรือเรียกว่า **UNCAC**
(United Nations Convention against Corruption 2003)

- มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2548 (ค.ศ.2005) ประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาดังกล่าวเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2546 และได้ให้สัตยาบันร่วมเป็นภาคีเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2554
- วัตถุประสงค์ในการต่อต้านการทุจริต โดยมีหลักการพื้นฐาน 4 ประการ ได้แก่
 1. การป้องกันการทุจริต
 2. การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย
 3. ความร่วมมือระหว่างประเทศ
 4. การติดตามทรัพย์สินคืน

อนุสัญญา UNCAC

1. การป้องกันการทุจริต (Chapter 2 Preventive Measures)

- การป้องกันทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน เช่น การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ มาตรการความโปร่งใสในการสนับสนุนทางการเงินของพรรคการเมือง มาตรการประกันความเป็นอิสระ และส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของฝ่ายตุลาการและอัยการ
- การสนับสนุนความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐกับหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้อง
- การป้องกันความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมของอดีตข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ลาออก หรือเกษียณอายุ
- การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่สาธารณชนอย่างเปิดเผย และไม่เปิดเผยชื่อผู้รายงานการทุจริต

อนุสัญญา UNCAC

2. การกำหนดให้เป็นความผิดทางอาญาและการบังคับใช้กฎหมาย (Chapter 3 Criminalization and law enforcement)

- การให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐบาลต่างประเทศและเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศระดับระหว่างรัฐบาลทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมถึงการเรียกรับหรือการรับประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญา
- การยักยอก เบียดบัง หรือยักย้ายถ่ายเททรัพย์สินโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยเจตนา และกำหนดให้การให้สินบนแก่บุคคลในหน่วยงานเอกชนเป็นความผิดทางอาญา (bribery in the private sector)
- การใช้อิทธิพลเพื่อให้ได้มาซึ่งประโยชน์อันมิชอบ (trading in influence)
- การร่ำรวยผิดปกติ (illicit enrichment)
- การยักยอกทรัพย์สินในภาคเอกชน (embezzlement of property in the private sector)
- การฟอกทรัพย์สินที่ได้มาจากการกระทำความผิด (laundering of proceeds of crime)
- การปกปิดทรัพย์สินซึ่งได้มาภายหลังการกระทำความผิด (concealment)
- การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม (obstruction of justice)
- การกำหนดอายุความสำหรับความผิดที่กำหนดตามอนุสัญญานี้ให้มีระยะเวลานานขึ้นหรือให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาหลบหนีกระบวนการยุติธรรม

อนุสัญญา UNCAC

3. ความร่วมมือระหว่างประเทศ (Chapter 4 International Cooperation)

- กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือกันและกันทางกฎหมาย (mutual legal assistance) ตั้งแต่การสืบสวนสอบสวน และกระบวนการพิจารณาทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองเกี่ยวกับการทุจริต การส่งผู้ร้ายข้ามแดน (extradition) ที่กำหนดให้รัฐภาคีต้องส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กันแม้ในกรณีที่การกระทำอันเป็นพื้นฐานทางกฎหมายของการร้องขอให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้จะไม่เป็นความผิดตามกฎหมายของรัฐภาคีที่ได้รับการร้องขอก็ตาม กล่าวคือ อนุสัญญานี้กำหนดเป็นพันธกรณีให้รัฐภาคีต้องยกเว้นให้มิต้องใช้หลัก double หรือ dual criminality นอกจากนี้ ยังมีมาตรการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางกฎหมายในการสืบสวน สอบสวน การฟ้องคดี และกระบวนการทางศาลต่างๆ ที่เกี่ยวกับความผิดภายในอนุสัญญานี้

อนุสัญญา UNCAC

4. การติดตามสินทรัพย์คืน (Chapter 5 Asset Recovery)

- กำหนดให้รัฐภาคีจะต้องดำเนินการให้ความร่วมมือและการช่วยเหลือในเรื่องการติดตามสินทรัพย์คืนตามหลักมูลค่า (value based) มีการตรวจสอบข้อมูลลูกค้าของสถาบัน การเงิน และบุคคลที่ได้รับประโยชน์จากการโอนเงินที่แท้จริง มีการป้องกันและการสืบหาการโอนเงินสินที่ได้มาจากการกระทำความผิด โดยมาตรการที่สำคัญประการหนึ่งคือ ความร่วมมือระหว่างรัฐภาคีในการติดตามสินทรัพย์คืนที่มีการโอนย้ายสินทรัพย์ระหว่างรัฐภาคี การอายัดหรือยึดทรัพย์สินตามคำร้องขอของรัฐภาคีอื่น อนุสัญญานี้กำหนดให้ต้องมีการพิจารณามาตรการที่จำเป็นในการริบทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามอนุสัญญานี้โดยใช้มาตรการทางแพ่ง โดยไม่ต้องฟ้องร้องเป็นคดีอาญา รวมถึงการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดจ่ายค่าสินไหมทดแทนหรือค่าเสียหายให้แก่รัฐภาคีอื่นที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำความผิดนั้นได้

แนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสากล

หลักคิดการแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม สอดคล้องกับแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสากล ซึ่งองค์กรในระดับสากลต่างก็ให้ความสำคัญ ดังจะเห็นได้จากจรรยาบรรณสากลสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามประกาศขององค์การสหประชาชาติ และอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริต (United Nations Convention Against Corruption - UNCAC) ค.ศ. 2003 ที่กำหนดให้ “การแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่เป็นมาตรฐานความประพฤติสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติงานของรัฐแต่ละรัฐ และระหว่างรัฐ”

แนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับสากล

จรรยาบรรณระหว่างประเทศ
สำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ผลประโยชน์ขัดกัน และการขาดคุณสมบัติ

- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ของตนในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตนหรือผลประโยชน์ทางการเงินอันไม่สมควร สำหรับตนหรือสมาชิกในครอบครัว ไม่พึงประกอบธุรกรรมเข้ารับตำแหน่งหรือหน้าที่หรือมีผลประโยชน์ทางการเงิน การค้า หรือผลประโยชน์อื่นใด ในทำนองเดียวกันซึ่งขัดกับตำแหน่ง บทบาทหน้าที่ หรือการปฏิบัติในตำแหน่ง หรือบทบาทหน้าที่นั้น
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามขอบเขตที่กำหนดโดยตำแหน่งหน้าที่ของตนภายใต้กฎหมายหรือนโยบายในการบริหาร พึงแจ้งเกี่ยวกับผลประโยชน์ทางธุรกิจ การค้า และการเงิน หรือกิจการอันทำเพื่อผลตอบแทนทางการเงิน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลประโยชน์ขัดกันได้ในสถานการณ์ที่มีโอกาสจะเกิดหรือที่ดูเหมือนว่าได้เกิดกรณีผลประโยชน์ขัดกันขึ้นระหว่างหน้าที่และผลประโยชน์ส่วนตนของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพึงปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้เพื่อลดหรือขจัดซึ่งผลประโยชน์ขัดกันนั้น
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ ไม่พึงใช้เงิน ทรัพย์สิน บริการ หรือข้อมูลซึ่งได้มาจากการปฏิบัติงาน หรือเป็นผลมาจากการปฏิบัติงาน เพื่อกิจการอื่นใด โดยไม่เกี่ยวข้องกับงานในตำแหน่งหน้าที่โดยไม่สมควรอย่างเด็ดขาด
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ พึงปฏิบัติตามมาตรการซึ่งกำหนดโดยกฎหมายหรือนโยบายในการบริหาร เพื่อมิให้ผลประโยชน์จากตำแหน่งหน้าที่เดิมของตน โดยไม่สมควรเมื่อพ้นจากตำแหน่งหน้าที่ไปแล้ว

การรับของขวัญหรือของกำนัล

- เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่พึงเรียกร้อง หรือรับของขวัญหรือของกำนัลอื่นไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามบทบาทการดำเนินงานตามหน้าที่หรือการวินิจฉัยของตน

บทบาทของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ

หลักคิดการแยกประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวมอย่างเด็ดขาดดังกล่าวนี้อาจสอดคล้องกับแนวปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือนข้อ 5 ที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน โดยอย่างน้อยต้องวางตน ดังนี้

1

ไม่นำความสัมพันธ์ส่วนตัวที่ตนมีต่อบุคคลอื่น ไม่ว่าจะเป็นญาติพี่น้อง พรรคพวก เพื่อนฝูง หรือผู้มีบุญคุณส่วนตัว มาประกอบการใช้ดุลพินิจให้เป็นคุณหรือเป็นโทษแก่บุคคลนั้น หรือปฏิบัติต่อบุคคลนั้นต่างจากบุคคลอื่นเพราะชอบหรือชัง

2

ไม่ใช้เวลาราชการ เงิน ทรัพย์สิน บุคลากร บริการ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของทางราชการไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัวของตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่ได้รับอนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย

บทบาทของรัฐ/เจ้าหน้าที่ของรัฐ

มาตรฐานทางจริยธรรม
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3

ไม่กระทำการใด หรือดำรงตำแหน่ง หรือปฏิบัติการใดในฐานะส่วนตัว ซึ่งก่อให้เกิดความเคลือบแคลงหรือสงสัยว่าจะขัดกับประโยชน์ส่วนรวมที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน้าที่ ในกรณีมีความเคลือบแคลงหรือสงสัย ให้ข้าราชการผู้นั้นยุติการกระทำดังกล่าวไว้ก่อน แล้วแจ้งให้ผู้บังคับบัญชา หัวหน้าส่วนราชการ และคณะกรรมการจรรยาบรรณพิจารณา เมื่อคณะกรรมการจรรยาบรรณวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วจึงปฏิบัติตามนั้น

4

ในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบในหน่วยงานโดยตรงหรือหน้าที่อื่นในราชการรัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานของรัฐ ข้าราชการต้องยึดถือประโยชน์ของทางราชการเป็นหลัก ในกรณีที่มีความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ของทางราชการหรือประโยชน์ส่วนรวมกับประโยชน์ส่วนตนหรือส่วนกลุ่ม อันจำเป็นต้องวินิจฉัยหรือชี้ขาด ต้องยึดประโยชน์ของทางราชการและประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ

4

การป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับ
การขัดกันแห่งผลประโยชน์

หลักการป้องกันการขัดกันแห่งผลประโยชน์

1. หลักการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ = การปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ต้องคำนึงถึงคุณค่าของการบริการสาธารณะด้วยการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นกลาง ซื่อสัตย์สุจริต และเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ
2. หลักความโปร่งใสและความรับผิดชอบ = ต้องมีกระบวนการเปิดเผย ตรวจสอบ และติดตามการป้องกันมิให้มีการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์
3. หลักการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อบุคคล = ต้องให้มีการเปิดเผยเรื่องราวเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนตัว
4. หลักการสร้างวัฒนธรรมองค์กร = การสร้างความรู้และความเข้าใจต่อกฎเกณฑ์และวิธีการเป็นหลักยึดถือปฏิบัติหากมีการขัดกันแห่งผลประโยชน์เกิดขึ้น

องค์กรธรรมาภิบาล

1. การสร้างพฤติกรรมและวัฒนธรรมองค์กร
2. การประเมินและวิเคราะห์ความเสี่ยง ประเด็น COI & ITA แล้วจัดการความเสี่ยงด้วยแผนงาน/กลยุทธ์

GG

ITA

COI

ความเชื่อมโยง COI กับการยกระดับผลการประเมิน ITA และ GG

GG

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance: GG)

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ITA

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA)

ตัวชี้วัดที่ 1 การปฏิบัติหน้าที่	ตัวชี้วัดที่ 6 คุณภาพการดำเนินงาน
ตัวชี้วัดที่ 2 การใช้งบประมาณ	ตัวชี้วัดที่ 7 ประสิทธิภาพการสื่อสาร
ตัวชี้วัดที่ 3 การใช้อำนาจ	ตัวชี้วัดที่ 8 การปรับปรุงระบบการทำงาน
ตัวชี้วัดที่ 4 การใช้ทรัพย์สินของราชการ	ตัวชี้วัดที่ 9 การเปิดเผยข้อมูล
ตัวชี้วัดที่ 5 การแก้ไขปัญหาการทุจริต	ตัวชี้วัดที่ 10 การป้องกันการทุจริต

COI

การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interest: COI)

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ
2. การทำธุรกิจกับตนเอง
3. การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะ/หลังเกษียณ
4. การทำงานพิเศษ
5. การรู้ข้อมูลภายใน
6. การใช้ทรัพย์สินของราชการเพื่อประโยชน์ธุรกิจส่วนตัว
7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง
8. การใช้ตำแหน่งหน้าที่เอื้อประโยชน์แก่เครือญาติหรือพวกพ้อง
9. การใช้อิทธิพลเข้าไปมีผลต่อการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่รัฐ หรือหน่วยงานของรัฐอื่น
10. การขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมรูปแบบอื่น ๆ

มาตรา 126 และ 127

มาตรา 126 และ 127 เป็นบทบัญญัติเพื่อป้องกันการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคลกับประโยชน์ส่วนรวมของเจ้าพนักงานของรัฐ “ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากรัฐ” ให้มีอำนาจในการ “อนุมัติ อนุญาต การให้สัมปทาน และลงนามในสัญญาต่าง ๆ รวมถึงอำนาจในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี” ห้ามดำเนินกิจการอันมีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

ตำแหน่งที่ต้องห้ามมิให้ดำเนินกิจการตามมาตรา 126

1. ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ นายกรัฐมนตรี, รัฐมนตรี, สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา
2. กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ
3. ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง
4. ผู้บริหารท้องถิ่นที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด ได้แก่ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร, นายกเมืองพัทยา, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด, นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

และให้ใช้บังคับกับคู่สมรสด้วย เว้นแต่เป็นกรณีที่คู่สมรสนั้นดำเนินการอยู่ก่อนที่จะเข้าดำรงตำแหน่ง

ลักษณะกิจการที่ต้องห้ามมาตรา 126

1. เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ ที่ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
2. เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานของรัฐ ที่ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด **ไม่เกินร้อยละห้า** ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น
ทั้งนี้ หากเจ้าพนักงานของรัฐที่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นดังกล่าว ต้องดำเนินการไม่ให้มี **ภายในสามสิบวัน** นับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

ลักษณะกิจการที่ต้องห้ามมาตรา 126 (ต่อ)

3. รับสัมปทานหรือคงถือไว้ซึ่งสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาอันมีลักษณะเป็นการผูกขาด ตัดตอนจากรัฐ หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่ดำเนินกิจการในลักษณะดังกล่าวในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐซึ่งมีอำนาจไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมในการกำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี เว้นแต่จะเป็นผู้ถือหุ้นในบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด **ไม่เกินร้อยละห้า** ของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่จำหน่ายได้ในบริษัทนั้น

ทั้งนี้ หากเจ้าพนักงานของรัฐที่เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นดังกล่าว ต้องดำเนินการไม่ให้มี **ภายในสามสิบวัน** นับแต่วันที่เข้าดำรงตำแหน่ง

ลักษณะกิจการที่ต้องห้ามมาตรา 126 (ต่อ)

4. เข้าไปมีส่วนได้เสียในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้าง ในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐที่ เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของ ผลประโยชน์ของธุรกิจเอกชนนั้นอาจขัดแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือ กระทบต่อความเป็นอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น

ความหมายของคู่สมรส

“คู่สมรส” นอกจากที่จดทะเบียนสมรสถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ยังหมายความรวมถึงผู้ซึ่งอยู่กินกันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐและมีลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

1. ได้ทำพิธีมงคลสมรสหรือพิธีอื่นใดในทำนองเดียวกันกับเจ้าพนักงานของรัฐ โดยมีบุคคลในครอบครัวหรือบุคคลภายนอกรับทราบว่าเป็นการอยู่กินเป็นสามีภริยากันตามประเพณี
2. เจ้าพนักงานของรัฐแสดงให้เห็นปรากฏว่ามีสถานะเป็นสามีภริยา หรือมีพฤติการณ์เป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะดังกล่าว
3. บุคคลซึ่งจดทะเบียนสมรสกับเจ้าพนักงานของรัฐ และต่อมาได้จดทะเบียนหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย แต่ยังคงปรากฏหรือมีพฤติการณ์ซึ่งเป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นสามีหรือภริยากัน

ตัวอย่างกรณี “ห้ามคู่สมรสของเจ้าพนักงานของรัฐเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ”

นาย ก ในฐานะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นเจ้าพนักงานของรัฐมีอำนาจ กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดีองค์การบริหารส่วนจังหวัด A ได้รู้เห็นยินยอมให้ นางสาว ข ซึ่งมีได้จดทะเบียนสมรสกับนาย ก แต่มีพฤติการณ์เป็นที่รับรู้ของสังคมทั่วไปว่ามีสถานะเป็นภรรยาของนาย ก เข้าเป็นคู่สัญญากับองค์การบริหารส่วนจังหวัด A

“จึงเป็นกรณีห้ามคู่สมรสของผู้บริหารท้องถิ่นเป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของเจ้าพนักงานของรัฐ ตามมาตรา 126 (1)”

มาตรา 127 บัญญัติ “ห้าม” กรรมการ ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง และผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐ ภายในสองปีนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งด้วย

(ประกาศคณะกรรมการ ป.ป.ช. เรื่อง กำหนดตำแหน่งซึ่งต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามความมาตรา 127 พ.ศ. 2563)

ตัวอย่างกรณี “ห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นกรรมการในบริษัทเอกชน”

นาย ก เป็นอดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งพ้นจากตำแหน่งมาแล้วยังไม่เกินสองปี ต่อมาได้รับเชิญให้เข้าเป็นกรรมการบริษัท A จำกัด (มหาชน) ซึ่งประกอบธุรกิจประกันวินาศภัย โดยที่การออกใบอนุญาตประกอบธุรกิจประกันวินาศภัยเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยตรง และยังมีอำนาจในการกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบด้วย

“จึงเป็นกรณีห้ามผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน พนักงาน หรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม หรือตรวจสอบของหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา 127”

ผลของการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนตามมาตรา 126 และ 127

1. กรณีทำการฝ่าฝืนมาตรา 126 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
2. กรณีคู่สมรสดำเนินกิจการที่เป็นการฝ่าฝืนมาตรา 126 ถ้าพิสูจน์ได้ว่าเจ้าพนักงานของรัฐนั้นรู้เห็นยินยอมด้วย เจ้าพนักงานของรัฐนั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปีหรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
3. กรณีทำการฝ่าฝืนมาตรา 127 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ
4. ให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม

การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดตามมาตรา 128

1. **“ห้าม”** มิให้เจ้าพนักงานของรัฐผู้ได้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ ห้ามรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ เช่น ของขวัญ อุปกรณ์เครื่องใช้ บัตรของขวัญ บัตรกำนัล บัตรลดราคาสินค้าหรือบริการ การรับความบันเทิง การรับบริการที่พัก การรับบริการโดยไม่คิดค่าบริการหรือลดค่าบริการน้อยกว่าที่คิดแก่บุคคลอื่น หรือสิ่งอื่นใดในลักษณะเดียวกันจากผู้ใด (บุคคลธรรมดาและนิติบุคคล)
2. ใช้บังคับกับผู้ซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้วยังไม่ถึงสองปีด้วย
3. รับได้ภายใต้เงื่อนไขตามหลักเกณฑ์หรือข้อยกเว้นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

หลักการสำคัญของมาตรา 128

ข้อยกเว้นการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

กล่าวคือ สามารถรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- รับได้ตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ
- รับจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติ (ประเพณีหรือฐานานุรูป)
- รับโดยธรรมจรรยาจากบุคคลซึ่งไม่ใช่ญาติ (มูลค่าไม่เกินสามพันบาท)
- รับโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ (มีความจำเป็นต้องรับ)

รับได้อย่างไร? ภายใต้งบเงื่อนไขอะไรบ้าง?

หลักการสำคัญของมาตรา 128

ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

(1) รับตามกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เช่น เงินเดือน เงินประจำตำแหน่ง และค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ เป็นต้น

(2) รับจากบุพการี ผู้สืบสันดาน หรือญาติที่ให้ตามประเพณี หรือตามฐานานุรูป เช่น บิดามารดาให้บุตร บุตรให้บิดามารดา หรือ ลุงป้าให้หลาน ทั้งนี้ ตามหลักความสามารถและความสมควรแก่ฐานะของผู้ให้

(3) รับโดยธรรมจรรยา คือ รับจากบุคคลซึ่งไม่ใช่ญาติที่มีราคาหรือมูลค่าไม่เกินสามพันบาท เนื่องในโอกาสเทศกาลหรือวันสำคัญหรือประเพณีนิยม

หลักการสำคัญของมาตรา 128

(4) รับโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์

(4.1) ต้องเป็นกรณีที่ได้รับมาโดย**มีความจำเป็นอย่างยิ่ง**ที่ต้องรับไว้เพื่อรักษาไมตรีมิตรภาพ หรือความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล

(4.2) **ต้องแจ้งรายละเอียดข้อเท็จจริงต่อหัวหน้าส่วนราชการ** ผู้บริหารสูงสุดของ รัฐวิสาหกิจ หรือผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานอื่นของรัฐ สถาบัน หรือองค์กรที่เจ้าพนักงานของรัฐผู้นั้น สังกัด**ภายในสามสิบวัน**นับแต่วันที่ได้รับ เพื่อวินิจฉัยเหตุผลหรือความจำเป็น

ตัวอย่างกรณี “ห้ามรับทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้”

นาย ก เป็นเจ้าพนักงานของรัฐ รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้จากบริษัท A โดยรับตัวโดยสารเครื่องบินเดินทางไปและกลับระหว่างประเทศจำนวนสองครั้ง ครั้งแรกคำนวณเป็นเงินได้ จำนวน 40,000 บาท และครั้งที่สองคำนวณเป็นเงินได้จำนวน 20,000 บาท ซึ่งเป็นทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่มีได้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ที่จะรับได้โดยธรรมจรรยาหรือมีเหตุความจำเป็นต้องรับ

นาย ข ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด A รับสิ่งของจากห้างหุ้นส่วนจำกัด B ห้างหุ้นส่วนจำกัด C และห้างหุ้นส่วนจำกัด D ซึ่งเป็นคู่สัญญากับ อบจ. A เพื่อนำมาจัดเป็นของขวัญในการจัดงานวันปีใหม่ให้แก่เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด A

หลักการสำคัญของมาตรา 128

5. บทกำหนดโทษ

ฝ่าฝืนมาตรา 128 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท และให้ถือว่าเป็นการกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือในการยุติธรรม

สรุปประเด็นข้อบัญญัติมาตรา 128

1. “ห้าม” เจ้าพนักงานของรัฐทุกคนรับทรัพย์สินและประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นตัวเงินได้
2. ใช้บังคับกรณีพ้นจากการเป็นเจ้าพนักงานของรัฐมาแล้ว “ไม่ถึงสองปี” ด้วย
3. สามารถรับได้ภายใต้ “ข้อยกเว้น 4 เงื่อนไข”
4. การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ หรือมีราคาหรือมูลค่าเกินกว่าที่กำหนด ในกรณีมีความจำเป็นต้องรับ ต้องแจ้งหัวหน้าส่วนราชการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ เพื่อวินิจฉัยว่าจะสมควรรับไว้หรือไม่ กรณี “ไม่สมควรรับ” ให้คืนทรัพย์สินหรือประโยชน์แก่ผู้ให้ทันที กรณี “ไม่สามารถคืนได้” ให้ส่งมอบทรัพย์สินหรือประโยชน์นั้นเป็นสิทธิแก่หน่วยงาน

การรายงานการรับทรัพย์สินฯ

ผู้ดำรงตำแหน่ง ส.ส. ส.ว.
และสมาชิกสภาท้องถิ่น

คณะกรรมการ ป.ป.ช.

ผู้บังคับบัญชาซึ่งเป็นหัวหน้า
ส่วนราชการ ระดับกระทรวง
หรือเทียบเท่า

ประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือ
ประธานสภาท้องถิ่น

ประธานกรรมการและกรรมการในองค์กร
อิสระตามรัฐธรรมนูญ

ผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน

คู่มือมาตรา 126 และ 127

คู่มือมาตรา 128

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

คู่มือการป้องกันการกระทำความผิด
เกี่ยวกับการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนบุคคล
กับประโยชน์ส่วนรวม
ตามมาตรา 128

แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2565

สาระสำคัญ

ข้อ 5 ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือบุคคลในครอบครัว ให้ของขวัญแก่ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เว้นแต่เป็นการให้ตามประเพณีนิยม เช่น เทศกาลหรือวันสำคัญ โอกาสในการแสดงความยินดี การแสดงความขอบคุณ การต้อนรับ การแสดงความเสียใจ หรือการให้ความช่วยเหลือที่ถือปฏิบัติกันในสังคม และต้องมีมูลค่าไม่เกินสามพันบาท หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ข้อ 6 ห้ามเจ้าหน้าที่ของรัฐจัดหาเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดหรือของขวัญให้ผู้บังคับบัญชาหรือบุคคลในครอบครัวของผู้บังคับบัญชา

ข้อ 7 ห้ามผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวรับของขวัญจากผู้ใต้บังคับบัญชาหรือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐด้วยกัน เว้นแต่เป็นการรับตามข้อ 5

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2565

สาระสำคัญ (ต่อ)

ข้อ 8 ห้ามผู้บังคับบัญชาและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคลในครอบครัวรับของขวัญอันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่จากผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ยื่นคำขอ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผู้ประกอบธุรกิจที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ หรือผู้ซึ่งได้รับประโยชน์หรือผลกระทบจากการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ เว้นแต่เป็นการรับตามข้อ 5 หรือตามที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด

ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 144 ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 149 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ สมาชิกสภาจังหวัด หรือสมาชิกสภาเทศบาล เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต

มาตรา 152 ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงานมีหน้าที่จัดการหรือดูแลกิจการใดเข้ามีส่วนได้เสียเพื่อประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นเนื่องด้วยกิจการนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี และปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท

การจัดการต่อต้านการติดสินบน

Antibribery Management Systems

International Organization for Standardization: ISO 37001

การจัดการต่อต้านการติดสินบน ISO 37001

องค์กรเพื่อความโปร่งใสนานาชาติ (Transparency International: TI) ระบุว่า “การติดสินบน เป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้เกิดการทุจริต เพราะเป็นการนำเสนอสัญญาว่าจะให้ผลประโยชน์ในรูปแบบของเงินหรือสิ่งตอบแทนแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือบุคคล หรือองค์การธุรกิจ ทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม เพื่อแลกเปลี่ยนหรือเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนเองต้องการ”

ในขณะที่มีข้อมูลจากธนาคารโลกประเมินว่า ในแต่ละปีมีองค์กรธุรกิจกว่า 50% จ่ายเงินเพื่อติดสินบนปีละ 1 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ หรือ 3% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมโลก ซึ่งจะสร้างปัญหามากมาย ไม่ใช่เพียงความน่าเชื่อถือขององค์กรเท่านั้น แต่เป็นปัญหาความไม่เป็นธรรมในการดำเนินธุรกิจ การพัฒนาการแข่งขันของประเทศ และเป็นอุปสรรคในการแก้ปัญหาคาญจนโลกด้วย ทำให้สหประชาชาติ (UN) และองค์การเพื่อความร่วมมือและพัฒนาเศรษฐกิจ (OECD) ได้จัดการประชุมเพื่อหารือวิธีปราบปรามและป้องกันการติดสินบน

การจัดการต่อต้านการติดสินบน ISO 37001 (ต่อ)

เมื่อวันที่ 15 ตุลาคม 2559 องค์การระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization: ISO) ได้ประกาศใช้มาตรฐานระบบการจัดการต่อต้านการติดสินบน ISO 37001 - Antibribery Management Systems ซึ่งเป็นข้อกำหนดที่ให้แนวทางในการจัดทำ ดำเนินการ การรักษาไว้ ตลอดจนการปรับปรุงระบบการจัดการป้องกันการติดสินบน และเป็นมาตรฐานที่สามารถขอการรับรองจากหน่วยรับรอง (Certification Body) เพื่อส่งเสริมให้มีการจัดการลดความเสี่ยงด้านการทุจริตติดสินบนจากกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์กรไม่แสวงหากำไร เป็นระบบการจัดการป้องกันการติดสินบนที่ช่วยให้ผู้บริหาร ตลอดจนผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียขององค์กรมีความมั่นใจว่าองค์กรมีการดำเนินงานที่ดี และเหมาะสม เพื่อป้องกันการทุจริตติดสินบน องค์กรสามารถนำมาตรฐานนี้เป็นเงื่อนไขในการดำเนินโครงการ หรือทำธุรกิจกับคู่ค้าทางธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

การจัดการต่อต้านการติดสินบน ISO 37001 (ต่อ)

กฎหมายป้องกันการติดสินบนข้าราชการต่างประเทศ หรือ US Foreign Corrupt Practices Act (FCPA) ของสหรัฐอเมริกา และ UK Antibribery Act ของสหราชอาณาจักร มีการบังคับใช้อย่างเคร่งครัด ยิ่งทำให้บริษัทไทยต้องมีมาตรการในการต่อต้านและปราบปรามการติดสินบนอย่างเข้มงวด และเป็นที่ยอมรับในระดับสากล บริษัทไม่สามารถปิดความลับ หรือผลักรับผิดชอบไปยังพนักงาน หรือคู่ค้าภายนอกได้ แต่ต้องมีระบบการจัดการในเรื่องนี้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร

การจัดการต่อต้านการติดสินบน ISO 37001 (ต่อ)

มาตรฐาน ISO 37001 ช่วยให้องค์กรสามารถนำนโยบายการต่อต้านการติดสินบนไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม การมอบหมายให้มีผู้ดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย การฝึกอบรม การประเมินความเสี่ยง รวมถึงการตรวจสอบสถานะโครงการและคู่ค้า การนำมาตรการควบคุมดูแลด้านการเงินและธุรกรรมมาใช้ ตลอดจนการวางระบบการรายงานและขั้นตอนการตรวจสอบอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

อ้างอิง: https://www.thaicr.com/2016/11/blog-post_4.html

การจัดการต่อต้านการติดสินบน ISO 37001 (ต่อ)

เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2566 คณะกรรมการการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล วุฒิสภา ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ สว (กมธ 2) 0010/4743 เรื่อง “ข้อเสนอแนะเร่งด่วนต่อรัฐบาลในการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ” โดยเสนอเร่งรัดการประกาศและนำนโยบายต่อต้านการติดสินบนไปสู่ภาคปฏิบัติ โดยนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และผู้บริหารหน่วยงานทุกหน่วยงานในทุกระดับ ต้องเป็นแบบอย่างและประกาศนโยบายต่อต้านการให้และรับสินบน มีการนำนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

บทกำหนดโทษฐานติดสินบน

มาตรา 176 ผู้ใดให้ ขอให้ หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ หรือประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลใดและกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น โดยนิติบุคคลดังกล่าว **ไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิดนั้น** นิติบุคคลนั้นมีความผิดตามมาตรานี้ และต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งเท่า แต่ไม่เกินสองเท่าของค่าเสียหายที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้รับ

บทกำหนดโทษ (ต่อ)

นิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความถึงนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายไทยและนิติบุคคลที่ตั้งขึ้นตามกฎหมายต่างประเทศที่ประกอบธุรกิจในประเทศไทย

บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคลตามวรรคสอง ให้หมายความรวมถึงผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคลนั้น ไม่ว่าจะทำหน้าที่และอำนาจในการนั้นหรือไม่ก็ตาม

องค์ประกอบความผิด

มาตรา 176 วรรคหนึ่ง = เป็นกรณีเอาผิดกับผู้ให้ ขอให้ รับว่าจะให้

องค์ประกอบภายนอก

1. ผู้ใด
2. ให้ ขอให้ รับว่าจะให้
3. ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
4. เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

องค์ประกอบภายใน

เจตนา = มีเจตนาที่จะให้และรู้ว่าผู้ที่ตนจะให้สินบนนั้นเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ

เจตนาพิเศษ = เพื่อจูงใจให้กระทำการ ไม่กระทำการ ประวิงการกระทำอันมิชอบด้วยหน้าที่

องค์ประกอบความผิด

มาตรา 176 วรรคสอง = เป็นกรณีเอาผิดกับนิติบุคคล

องค์ประกอบภายนอก

1. ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล (ผู้ให้ ขอให้ รับว่าจะให้)
2. บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับนิติบุคคล ได้แก่ ผู้แทนของนิติบุคคล ลูกจ้าง ตัวแทน บริษัทในเครือ หรือบุคคลใดซึ่งกระทำการเพื่อหรือในนามของนิติบุคคล ไม่ว่าจะมิหน้าที่และอำนาจในการนั้นหรือไม่

องค์ประกอบภายใน

- เจตนา = (1) ผู้กระทำความผิดกระทำไปเพื่อประโยชน์ของนิติบุคคลนั้น
- (2) นิติบุคคลไม่มีมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมเพื่อป้องกันมิให้มีการกระทำความผิด

มาตรการควบคุมภายใน

นิติบุคคลจำเป็นต้องกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสม 8 ประการ ดังนี้

1. การป้องกันการให้สินบนต้องเป็นนโยบายสำคัญจากระดับบริหารสูงสุด
2. นิติบุคคลต้องมีการประเมินความเสี่ยงในการให้สินบน
3. มาตรการเกี่ยวกับกรณีมีความเสี่ยงสูงที่จะเป็นการให้สินบนต้องมีรายละเอียดที่ชัดเจน

คู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการ
ควบคุมภายในที่เหมาะสม

สำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ

มาตรการควบคุมภายใน (ต่อ)

4. นิติบุคคลต้องนำมาตรการป้องกันการให้สินบนไปปรับใช้กับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องทางธุรกิจกับนิติบุคคล
 5. นิติบุคคลต้องมีระบบบัญชีที่ดี
 6. นิติบุคคลต้องมีแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลที่สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการให้สินบน
 7. นิติบุคคลต้องมีมาตรการสนับสนุนให้มีการรายงานการกระทำความผิดหรือกรณีมีเหตุน่าสงสัย
 8. นิติบุคคลต้องทบทวนตรวจสอบและประเมินผลมาตรการป้องกันการให้สินบนเป็นระยะ
- อ้างอิง: สำนักงาน ป.ป.ช., คู่มือแนวทางการกำหนดมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมสำหรับนิติบุคคลในการป้องกันการให้สินบน
เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ.

“5 แนวทางการขับเคลื่อนองค์กรอย่างยั่งยืน ตามหลักการ Corporate Governance: CG”

แหล่งที่มาของข้อมูล: ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน <https://setsustainability.com/libraries/1101/item/5-CG?category=16&type=&search=>

1. จรรยาบรรณธุรกิจ

จรรยาบรรณธุรกิจ

“แนวปฏิบัติที่กำหนดพฤติกรรมที่ดี สำหรับคนในองค์กร
จัดทำ เป็นลายลักษณ์อักษร สอดคล้องกับ ค่านิยม วัฒนธรรม สัน ก่อระบบ มีตัวอย่างประกอบ
ได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท”

จรรยา บรรณ ธุรกิจ

- > **วิสัยทัศน์ พันธกิจ และค่านิยมองค์กร**
 เช่น การมีเป้าหมายที่ชัดเจน การดำเนินงานที่โปร่งใส หรือ ให้ความสำคัญกับลูกค้า การเป็นพันธมิตร หรือการมีงานที่สร้างสรรค์
- > **การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์**
 เช่น การหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้ง การเปิดเผย หรือแจ้งของเงิน หรือทรัพย์สิน การแข่งขันกับบริษัท การเป็นกรรมการ หรือการถือหุ้นในบริษัทอื่น
- > **การป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน**
 เช่น การแจ้งข้อร้องเรียน การรับสินบน หรือเงินของขวัญ หรือทรัพย์สิน การไม่รับสินบนหรือของขวัญจากผู้ค้าขาย เป็นต้น
- > **การป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล**
 เช่น ปรึกษาขอข้อมูล อนุมัติก่อนในการเปิดเผยข้อมูล การไม่เผยแพร่ข้อมูลทางโซเชียลมีเดีย การไม่เปิดเผย TUF ไปสาธารณะ เป็นต้น
- > **การปฏิบัติตามข้อกำหนด**
 เช่น การเคารพต่อกฎหมาย การปฏิบัติตามข้อกำหนด การปฏิบัติตามสัญญา
- > **สิทธิมนุษยชน**
 เช่น การไม่ปฏิบัติต่อพนักงาน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไม่เป็นธรรม การไม่ปฏิบัติต่อพนักงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไม่เป็นธรรม การไม่ปฏิบัติต่อพนักงานหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างไม่เป็นธรรม
- > **ความปลอดภัยของสารสนเทศ**
 เช่น การรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ การสำรองข้อมูล และเป็นความลับ การไม่เปิดเผยข้อมูล การไม่เปิดเผยข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- > **ทรัพย์สินทางปัญญา**
 เช่น การไม่ลอกเลียนแบบ หรือใช้ข้อมูลของคู่แข่งทางเทคโนโลยี การไม่ละเมิดลิขสิทธิ์ การไม่ละเมิดสิทธิ การไม่ละเมิดข้อมูลทางปัญญา การไม่ละเมิดสิทธิทางปัญญา
- > **ธรรมาภิบาลและความโปร่งใส**
 เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติตามข้อกำหนด การปฏิบัติตามสัญญา การไม่เปิดเผยข้อมูล การไม่เปิดเผยข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- > **การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม**
 เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติตามข้อกำหนด การปฏิบัติตามสัญญา การไม่เปิดเผยข้อมูล การไม่เปิดเผยข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- > **การส่งเสริมชุมชน**
 เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติตามข้อกำหนด การปฏิบัติตามสัญญา การไม่เปิดเผยข้อมูล การไม่เปิดเผยข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
- > **การส่งเสริม**
 เช่น การปฏิบัติตามกฎหมาย การปฏิบัติตามข้อกำหนด การปฏิบัติตามสัญญา การไม่เปิดเผยข้อมูล การไม่เปิดเผยข้อมูลทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่งเสริมการปฏิบัติตามจรรยาบรรณฯ ให้เกิดเป็นวัฒนธรรม และค่านิยมองค์กร

ปณิธานความตั้งใจ

แผนปฏิบัติการ / อวสาน

ลงนามบริหาร / ทบทวน

สอดส่อง ดูแล ให้ทำหน้า

Download Template
"การเป็นพันธมิตรกับผู้
ค้าจรรยาบรรณธุรกิจ"

รายงานผลการกำกับดูแลการปฏิบัติตามจรรยาบรรณฯ
การปรับปรุงจรรยาบรรณฯ / กิจกรรมส่งเสริม / จำนวนกรณีการดำเนินและกรณีพิพ

คณะกรรมการ

Website

รายงานประจำปี

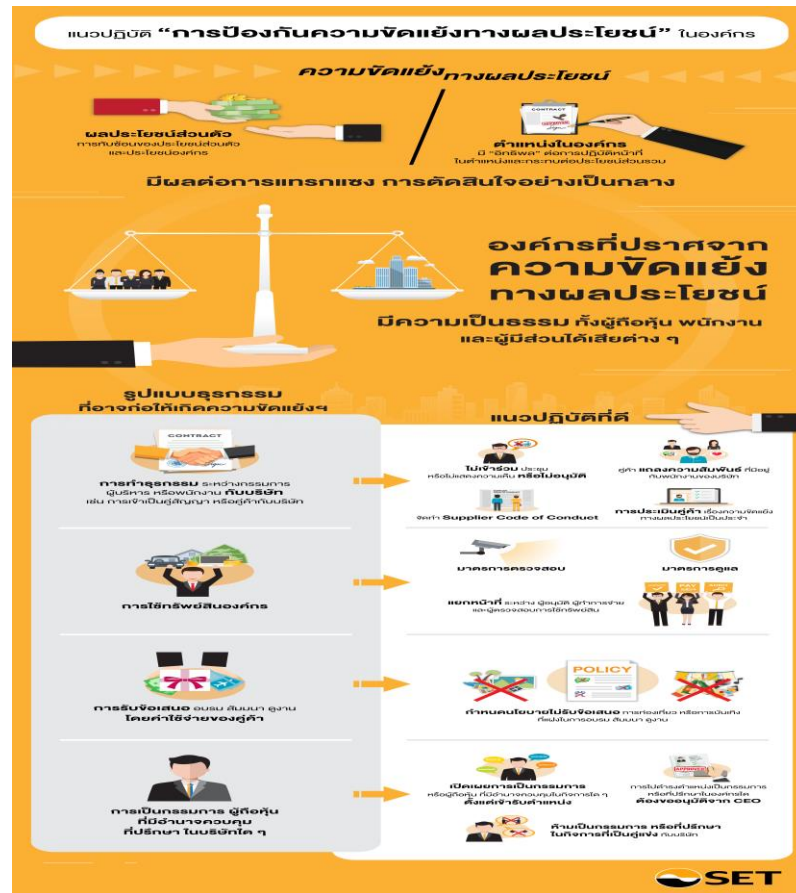
แหล่งที่มาของข้อมูล: ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน
<https://setsustainability.com/libraries/1101/item/5-CG?category=16&type=&search=>

2. การป้องกันความขัดแย้งทางผลประโยชน์

แหล่งที่มาของข้อมูล: ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน

[https://setsustainability.com/libraries/1101/item/5-](https://setsustainability.com/libraries/1101/item/5-CG?category=16&type=&search=)

[CG?category=16&type=&search=](https://setsustainability.com/libraries/1101/item/5-CG?category=16&type=&search=)

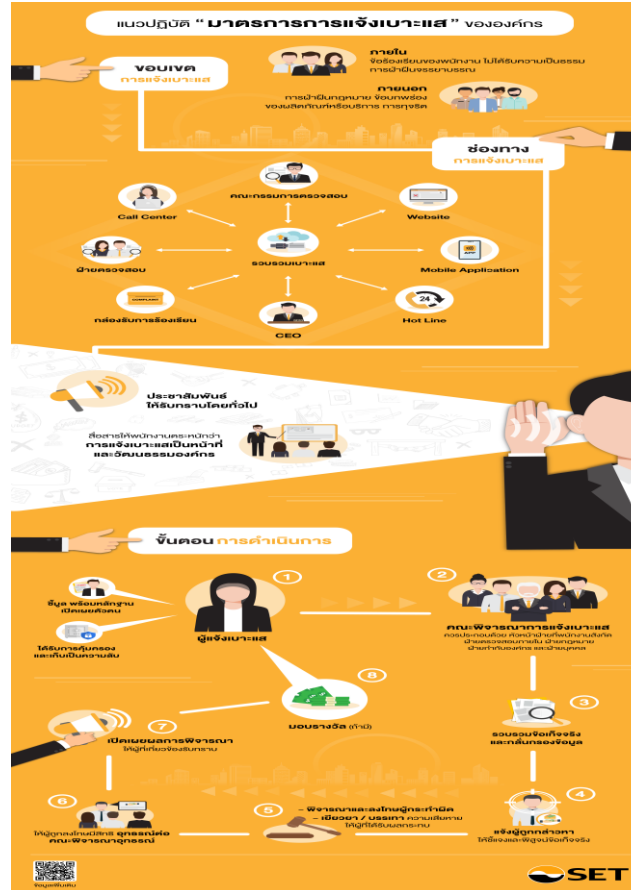

4. การป้องกันการรั่วข้อมูลภายใน

แหล่งที่มาของข้อมูล: ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน
<https://setsustainability.com/libraries/1101/item/5-CG?category=16&type=&search=>

5. มาตรการการแจ้งเบาะแส

แหล่งที่มาของข้อมูล: ศูนย์พัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน
<https://setsustainability.com/libraries/1101/item/5-CG?category=16&type=&search=>

สาระสำคัญ

พระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ

พ.ศ. 2558

1. การจัดให้มีคู่มือสำหรับประชาชน

กำหนดให้หน่วยงานของรัฐผู้อนุญาตต้องจัดทำ “คู่มือสำหรับประชาชน” มีรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอขึ้นต้นและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสาร หรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมกับคำขอ และจำกำหนดให้ยื่นคำขอผ่านทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์แทนการมายื่นคำขอด้วยตนเองก็ได้ โดยคู่มือสำหรับประชาชนให้ปิดประกาศไว้ ณ สถานที่ที่กำหนดให้ยื่นคำขอ และเผยแพร่ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์

2. ขั้นตอนดำเนินการเกี่ยวกับคำขออนุญาต

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการรับคำขอ “จะต้องตรวจสอบคำขอและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ยื่นพร้อมคำขอให้ถูกต้องครบถ้วน” และดำเนินการในแต่ละกรณี ดังนี้

(1) กรณีคำขอปรากฏความไม่สมบูรณ์หรือครบถ้วน หากเห็นว่าคำขอไม่ถูกต้องหรือยังขาดเอกสารหรือหลักฐาน “ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดังกล่าวแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบทันที” ถ้าสามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน หากไม่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น “พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดทำบันทึกและดำเนินการบันทึกความบกพร่อง และรายการเอกสารหรือหลักฐานที่จะต้องยื่นเพิ่มเติม โดยกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติม และต้องลงนามในบันทึกทั้งสองฝ่าย

และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งมอบสำเนาบันทึกให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน”

กรณีผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบหรือตามที่ปรากฏในบันทึก พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งคืนคำขอได้ โดยแจ้งเป็นหนังสือถึงเหตุแห่งการคืนคำขอ ทั้งนี้ประชาชนผู้ยื่นคำขอมีสิทธิอุทธรณ์คำสั่ง หรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ แต่กรณีที่ถูกกฎหมายกำหนดให้ต้องยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ผู้ยื่นคำขอจะต้องยื่นคำขอนั้นใหม่ภายในระยะเวลาดังกล่าว

(2) กรณีคำขอสมบูรณ์หรือครบถ้วน พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการ ดังนี้

(2.1) ผู้อนุญาตต้องดำเนินการให้เสร็จภายในกำหนดเวลาที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชน และ **“แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่พิจารณาแล้วเสร็จ”**

(2.2) พนักงานเจ้าหน้าที่จะเรียกเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมอื่นอีกไม่ได้ และจะปฏิเสธการพิจารณาคำขอนั้นโดยอ้างว่าไม่สมบูรณ์หรือไม่ครบถ้วนไม่ได้

(2.3) หากผู้อนุญาตยังพิจารณาไม่แล้วเสร็จเมื่อครบกำหนดเวลาตามที่ระบุไว้ในคู่มือสำหรับประชาชนแล้ว **“ต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบถึงเหตุแห่งความล่าช้าทุกเจ็ดวัน จนกว่าจะพิจารณาแล้วเสร็จ”**

“ในกรณีที่หน่วยงานไม่แจ้งการพิจารณาแล้วเสร็จหรือเหตุแห่งความล่าช้า ให้ถือว่าผู้อนุญาตกระทำการหรือละเว้นการกระทำการเพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นอันเป็นความผิดตามกฎหมายอาญา เว้นแต่จะเป็นเพราะมีเหตุสุดวิสัย”

การไม่ดำเนินการอาจมีความผิดตามกฎหมาย

- (1) อาจถูกดำเนินการทางวินัยตาม พรบ.ข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551
- (2) อาจถูกฟ้องร้องต่อศาลปกครอง
- (3) อาจถูกดำเนินคดีทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 157
- (4) อาจถูกดำเนินคดีทางแพ่งเรียกค่าเสียหายในทางละเมิด

การรับแจ้งเบาะแสการทุจริต

สำนักงาน ป.ป.ช.

ระบบรับแจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะการแจ้งเบาะแสทางเว็บไซต์

วิธีการใช้งานระบบ มี 2 วิธี

1. เข้าผ่าน Banner “แจ้งเบาะแสการทุจริต” บนเว็บไซต์ของสำนักงาน ป.ป.ช. (<https://www.nacc.go.th>)
2. เข้าระบบโดยตรงที่ URL <https://wbs.nacc.go.th>

แจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะการแจ้งเบาะแส

🏠 / แจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะการแจ้งเบาะแส

📌 แจ้งเบาะแส

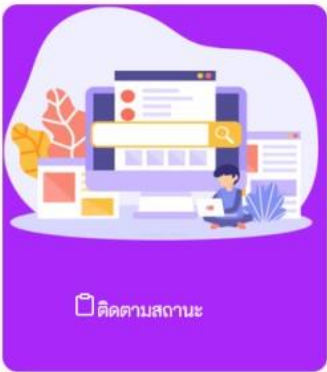

🔒 ปกปิดตัวตน

👤 เปิดเผยตัวตน

📄 ติดตามสถานะ

📄 ติดตามสถานะ

หน้าจอหลักของระบบระบบรับแจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะการแจ้งเบาะแส

ระบบรับแจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะการแจ้งเบาะแสทางเว็บไซต์

ทำอะไรได้บ้าง??

รับแจ้งเบาะแสการทุจริต ได้ 2 แบบ

1. แบบปกปิดตัวตน
2. แบบเปิดเผยตัวตน

ติดตามสถานะการแจ้งเบาะแส มี 3 พังค์ชั้นที่สำคัญ

1. การติดตามสถานะของเบาะแสการทุจริตที่เคยแจ้ง

2. รับ-ส่งข้อความถึงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเบาะแส

3. ขอรับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส

4. เปลี่ยนรหัสผ่าน

CHAT กับ **ป.ป.ช.**

สอบถามข้อมูล หรือ

แจ้งเบาะแสการทุจริตกับเจ้าหน้าที่

ระบบรับแจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะการแจ้งเบาะแสทางเว็บไซต์

การแจ้งเบาะแสแบบปกปิดตัวตน

ต้องทำอะไร?

รหัสผู้แจ้ง (ถ้ามี)

กรณีเป็นการแจ้งเบาะแสครั้งแรกหรือแจ้งเบาะแสใหม่ ไม่ต้องระบุรหัสผู้แจ้ง

รหัสผ่าน*

รหัสผ่านต้องไม่น้อยกว่า 6 ตัวอักษร และกรุณาจดจำรหัสผ่านไว้เพื่อขอรับความคุ้มครองในอนาคต

ยืนยันรหัสผ่าน*

Captcha*

กรุณากรอกตัวอักษรในภาพ

*** กรุณาจดจำรหัสผู้แจ้งและรหัสผ่านไว้ เพื่อใช้ติดตามสถานะและร้องขอรับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสในอนาคต ***

1. ไม่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลใดๆ เพียงกำหนด "รหัสผ่าน" (ความยาวไม่น้อยกว่า 6 ตัวอักษร) และใส่ Captcha ก็สามารถแจ้งเบาะแสได้
2. เมื่อแจ้งเบาะแสแล้วเสร็จ จะได้รับ "รหัสผู้แจ้ง" จากระบบ
3. ให้จดจำ "รหัสผู้แจ้ง" และ "รหัสผ่าน" ไว้เพื่อใช้ในการติดตามสถานะ การร้องขอรับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส รวมทั้งการแจ้งเบาะแสครั้งต่อไป

หน้าจอแจ้งเบาะแส ส่วนการบันทึกข้อมูลผู้แจ้งเบาะแสแบบปกปิดตัวตน

สำนักงาน ป.ป.ช.

ระบบรับแจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะการแจ้งเบาะแสทางเว็บไซต์

การแจ้งเบาะแสแบบ เปิดเผยตัวตน ต้องทำอะไร?

1. ต้องระบุ "เลขบัตรประจำตัวประชาชน" และ "อีเมล"
2. กำหนด "รหัสผ่าน" (ความยาวไม่น้อยกว่า 6 ตัวอักษร) และใส่ Capcha ก็สามารถแจ้งเบาะแสได้
3. ใช้ "เลขบัตรประจำตัวประชาชน" และ "รหัสผ่าน" ในการติดตามสถานะ การร้องขอรับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส รวมทั้งการแจ้งเบาะแสดังต่อไป
4. กรณีลืมรหัสผ่าน สามารถดำเนินการด้วยตนเองได้ โดยระบบจะส่ง Link สำหรับเปลี่ยนรหัสผ่านให้ทางอีเมลที่แจ้งไว้

เลขประจำตัวประชาชน*

รหัสผ่าน*

ยืนยันรหัสผ่าน*

คำนำหน้า นาย นาง นางสาว เด็กชาย เด็กหญิง อื่นๆ

ชื่อ นามสกุล

ที่อยู่

เลขที่

ซอย

จังหวัด

ตำบล/แขวง

หมายเลขโทรศัพท์

อาชีพ

หมู่ที่

ถนน

อำเภอ/เขต

อีเมล*

เป็นสมาชิกชมรม Strong

Captcha*

กรุณากรอกตัวอักษรในภาพ

หน้าจอแจ้งเบาะแส ส่วนการบันทึกข้อมูลผู้แจ้งเบาะแสแบบเปิดเผยตัวตน

ระบบรับแจ้งเบาะแสการทุจริต และติดตามสถานะการแจ้งเบาะแสทางเว็บไซต์

การติดตามสถานะ การแจ้งเบาะแส ทำอะไร/อย่างไรบ้าง?

1. Login เข้า “ระบบติดตามสถานะการแจ้งเบาะแส” จะพบรายการเบาะแสการทุจริตที่เคยแจ้งไว้ ซึ่งมีข้อมูล **สถานะการดำเนินการ** ของแต่ละรายการเบาะแส

2. สามารถ **เปลี่ยนรหัสผ่าน** ได้ โดยคลิกปุ่ม “เปลี่ยนรหัสผ่าน”

3. สามารถ **ดูรายละเอียด** ของเบาะแส โดยคลิกปุ่ม “” ทั่วยรายการเบาะแสที่ต้องการ

4. ในรายละเอียดของเบาะแส ผู้แจ้งเบาะแสะจะ **รับ-ส่งข้อความ** กับเจ้าหน้าที่เจ้าของเรื่องได้

5. สามารถ **ร้องขอรับการคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแส** โดยคลิกปุ่ม “” ทั่วยรายการเบาะแสที่ต้องการขอรับการคุ้มครอง และระบุ **ช่องทางการติดต่อ** ลงในระบบ

คำถาม?

ตอบคำถาม (ถ้ามี)

ความคาดหวัง?

ทำให้ “ต้นทุน” การทุจริตสูงกว่า
“ผลประโยชน์” ที่จะได้รับ

ซื่อสัตย์ เป็นธรรม มีอาชีพ โปร่งใส ตรวจสอบได้